ADEL KALEM FABRİKASINDA İSGAL

Kartal Adel Kalem Fabrikasında Kimya-İş'e geçmek için başlatılan grevden 10 gün sonra, işveren bütün işçilere, yevmiyelerini ve saat ücretlerini arttıracağını bildiren davetiyelerini göndererek işbaşı yapmalarını bildirmiştir. Fakat işçilerden 10 satılmış işçi hariç, 265 kişisi işbaşı yapmamıştır.

15.2.1971 de bu işveren, dalkavuğu olan 10 kişiyi Kartal'dan minibüs kiralayıp, direnen işçilerin protestosuna rağmen asker nezaretinde fabrikaya sokar ve akşam işten çıkarır. Ertesi gün minibüs bu işe gelmez. Hattâ Kartal'dan hiç bir minibüs bulamazlar. Tuzla'dan vasıta kiralanır. 10 işçi aynı şekilde direnen işçilere tabancalarını gösterip, «Komünistler» diye bağırarak fabrikaya girmiştir. Bu durum ilgili makamlara imzalı dilekçelerle bildirildiği halde, fabrika malları asker kontrolünde 10 işçi vasıtasıyla dışarıya çıkarılmıştır.

17.2.1971 saat 18.00 de direnen işçilerden aynı semtte oturan 5 kişi minibüs kiralayarak, iki askeri vasıtayla beraber fabrika önünden ayrıldığında, satın alınmış ve silâhlandırılmış olan 10 işçi minibüsle peşlerine takılır. 500 metro ilerde asfaltta durdurup silâhlarıyla, evlerine gitmekte olan işçileri tehdit ederek ertesi gün işbaşı yapmalarını ihtar ederler. Tehdit edilme durumunda olan işçiler, bu gangster bozuntularını yanlarına sokmamak için vasıtalarından inerek taşlarlar. Fabrika önünden durumu gören işçiler olay yerine gelirken Uzatmalı Çavuş Haşim askerlere vur emri verir. Bu emre askerden önce satılmış işçiler uyar. Jandarmalar da havaya 2000 civarında mermi attıklarında, fabrika işçileri geriye çekilirler. Haşim Çavuş'un emrine ilk uyan Dursun usta, ikincisi Cemal Küçüker'dir. Olay yerindeki yakalanan 4 işçi, dipçik ve tabanca kabzalarıyle yaralanmıştır.

Tutuklanan 4 işçiyi karakola bırakan Haşim Çavuş, çalışmadan 2,5 saat sonra askeri vasıtayla süratle fabrikaya dönmüş. İşçilerinin içine dalarak işçi Mehmet Üzüm'ün boğazına sarılıp yere düşürmüştür. Etrafındaki askerler de, yere düşen işçiye dipçikle

(Devamı 5. sayfada)

Sosyalist

DÜŞÜNCE ve DAVRANIŞ BİRBİRİNDEN AYRILMAZ

Haftalık Siyasi Gazete • Sahibi: Hikmet Kıvılcımlı • Yıl: 1 — Sayı : 10 — 17 — 23 Şubat 1971 Salı • Fiyatı: 100 Kuruş

II. HAÇLI SEFERİ

Emperyalizm, solun içine soktuğu CİA ve MİT ajanlarının provakasyonlarını; tertiplediği soygunlar, sabotajlar ve saldırılarla perçinlemeye çalışıyor

Emperyalizm, siyasi ve ekonomik sancılar içinde debeleniyor. Ekonomisi, politikası allak bullak oluyor. Gittikçe çürüyor. Çürüdükçe ecel terleri döküyor. Ezilen uluslar üzerindeki tahakkümünü, saldırganlığa vardırıyor. Vietnam halkının üzerine, yıllardır bomba yağdırıyor. Orta Doğu da, İsrail maskesi takarak, petrol damarlarına saldırıyor.

Emperyalizmin baş temsilcisi A.B.D'inde; «Her ons luk altının resmi karşılığı 35 dolar iken, serbest piyasada 38 dolara yükselmiş bulunuyor. (T. İktisat gazetesi 11.2.1971)» Doların değeri hızla düşerken, D.P Milletvekili İhsan Gürsan; bütçe müzakerelerinde; «Devalüasyon, büyük devletlerin etkisi ile yapılmıştır.» diye bangır bangır bağırıyor Ve «ikinci bir devalüasyonun kaçınılmazlığından» bahsediyor. Bu iki haberin üzerinde biraz durmak gerekir.

I — Doların değerinin düşmesi,

II — İkinci bir devalüasyonun kaçınılmazlığı,

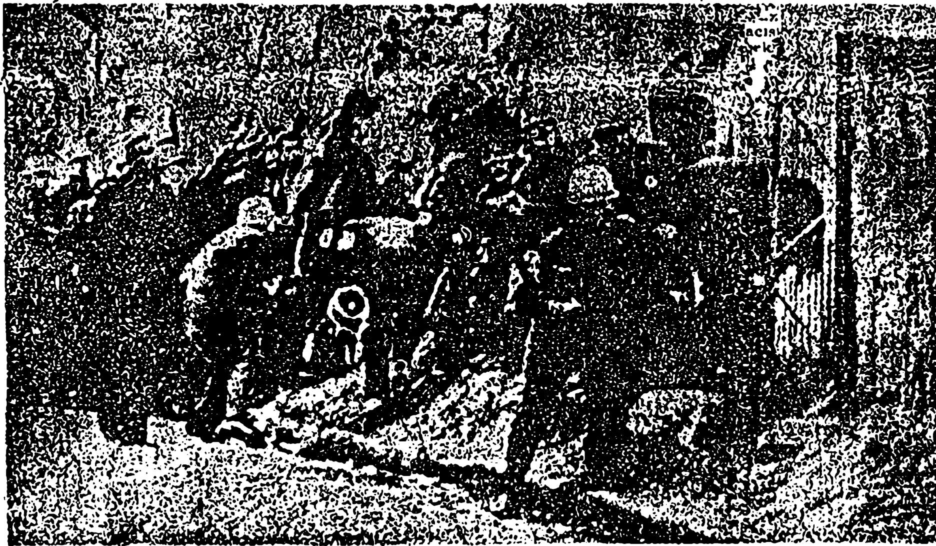
A.B.D'nin başını çektiği emperyalizmin, Türkiye üzerindeki etkinliği gözönünde getirilirse, bu iki haberin birbirini son derece etkilediği ortadadır.

Birincisi; Doların değerinin düşmesi, A.B.D stoklarındaki altınla dünya piyasasındaki doların arasındaki uçurumun gittikçe derinleşmesi, emperyalizmin ne denli çürüdüğünün ifadesidir.

İkincisi; Emperyalizmin develüasyon yapılması için, Türkiye ye baskı yapması, ikinci bir devalüasyonu «kaçınılmaz» hale getirmiştir.

Doların değerinin düşmesi, bütün kapitalist ülkeleri olduğu gibi Türkiye'yi de etkilemiştir. Böylece ekonomik temeli çürüyen emperyalizm, kendi blokundaki ülkelere olduğu gibi, Türkiye üzerine de yaptığı siyasi ve ekonomik baskıyı saldırganlığa vardırıyor.

Yerli-yabancı Finans - Kapital'in bu saldırganlığına karşılık, Türkiye'de 50 yılı aşkın deneyleri olan bir sol hareket vardır. Son 3 yıl içinde, 30 u aşkın şehit veren kadrolar vardır, «Emperyalizm, solun içine soktuğu CİA ve MİT ajanlarının provakasyonlarını; tertiplediği soygunlar, sabotajlar ve saldırılarla perçinlemeye çalışıyor.»

20. Yüzyıl Haçlı seferlerinden bir sahne.

PROVAKASYON :

Ücretlerine zam isteyen Hacettepe Üniversitesi sağlık personeli işçileri, zam istekleri reddedilince, başhekimlik odasını işgal ederek direnişe geçtiler. Devrimci öğrenciler, direnişi en iyi biçimde destekledi. Yer - yabancı saldırganlar, bu dayanışma karşısında, II. Haçlı Seferi ilân ettiler: Halkın (!) (Yobazların) tahrik ve saldırıları arasında taaruza geçtiler. 6 saat süren kanlı savaştan sonra, Hacettepe Üniversitesini teslim aldılar. Kızları linç etmek istediler. Asistanlar yuhalandı.

Devrimciler bütün bu olayların karşısında ne yaptılar? Asistanlar Zafer anıtına kadar yürüyerek, beyaz gömleklerini bırakarak olayı protesto ettiler. Öğrenciler forum düzenliyerek, kinlerini, trafik aksatarak gidermeye çalıştılar. Devrimci kuruluşlar, ajitasyon taşan bildiriler yayınladılar. Hepsi o kadar.

Hacettepe olayı, devrimci harekete yapılan ne ilk ne de son saldırıdır. Devrimci hareketi çıkmaz sokaklara doğru sürüklüyen provakasyonların tipik bir örneğidir.

HAZIRLANAN OYUN :

İşçi sınıfının elini ayağını gangaster sendikalarla bağladıktan sonra, öğrenci hareketlerinin gelişmesini de önlemek gerekti. Öğrencileri sokak ortalarında öldürerek, ölüm korkusu ile, silâhlandırdılar. Silâhlı öğrencilerin üzerine üzerine giderek anarşi yarattılar. Peşi peşine soygunlar, saldırılar ve sabotajlar tertiplediler. Arkasından «Tupamaro Türkiye'de» çığlıkları atarak, sol maceracılık kışkırtılmaya çalışılıyor. Oynan oyun Solu parçalıyarak halkı ezim ezim ezmektir.

TEK ÇÖZÜM, PEK ÇÖZÜM:

Bütün bu döndürülen dolapları, Proleterya partisinin zoru bozacaktır. Dünyanın tek Devrim Öncü Gücü: "Proleterya partisi üzerinde balon uçurmayı gereksiz buluyoruz. İşçi sınıfımız, her gün; her saat Sınıf Savaşı veriyor. Devrimciler nerede? Kendiliğinden taşmış harekete Öncü güç nerede? Soru, karşılığını da kendi içinde bağırıyor, «Yeter be!» uyarı ve çağrısını yine tekrarlıyoruz.

KARYERİZM - DEMOGOJİ - PARTİ

Dr. Hikmet Kıvılcımlı

Sosyalizmde, en hayasızca demagoji, Karyerizm (Mevki hırsı) için yapılan gösterişli lâf kalabalığıdır. Örneğin, halkımızın deyimiyle, «daha donunu bağlamağı bilmeyen» her «çocuk» veya «adam» veya «kadın», Sosyalizm üzerine, kimden olursa olsun, üç beş kitap okur okumaz, hemen «doktrin sahibi oldum» derse, bu demagoji olma eğilimine çanak açmanın başlangıcıdır. Nerede, hangi kriteryum ile ken dini ve düşüncelerini denemiştir? Bir Partinin Çelik Çekirdeği içinde bulunmadığına göre: havada!

Aynı Sosyalizm heveslisi çocuk veya adam veya kadın, dünyanın en iyi dileğiyle de olsa, bir kendini beğenmiş dangalağın apık sapık «Teori» saçmalamalarını bahane ederek olaylar dururken şöyle de konuşabilir:

« — İşte ortalıkta Sosyalist geçinenlerin hali budur. Hepsi ya karacahil, ya ne oldum delisi ukalâ, ya kuşbeyinli manyak, Sosyalizm papağanıdır. Öyleyse, ey gençlik, ve ey Sosyalizm sen patizanı işçiler, köylüler ve halk benim ağzıma bakın. Ben falan ülkenin, filân başarılı Sosyalizm üstadı adına konuşuyorum. O kendi ülkesi için ne demiş, ne yapmışsa hepsi, her zaman, her yer için amel edilecek kuraldır, tek doğrudur. Ben de onun bu topraktaki eşsiz sözcüsüyüm.

«Sakın benden başkasını dinlemeyin. Elmas cevheri maden benim karnımda yatıyor. İşte ben Erdim. Haydi, «Kalkın ey ehl'i Vatan!», Çevremde toplanın. Sosyalizmin daniskası ben ne dersem odur. Başka kimseyi dinlemeyin. Yoksa, alimallah sapıttığınız gündür. Toptan oportünist kesilirsiniz. Revizyonizm Cehenneminde ebediyyen yanarsınız. Benim aktardıklarımdan başka Devrimci, İlerici, gerçek «proletaryacı», bilimsel «sosyalist» kavram ve eylem yoktur, olamaz. Vardır diyenin alnını karışlarım. Piriniz, üstadınız benim!»

Kaç yıllar yılıdır, hele sosyalizm suç sayılmıyalı beri, Türkiye'de böyle toyluklardan geçilmez oldu. Bu söyleyişler ve davranışlar, 50 yıllık Bilimcil Sosyalizm Savaşının gelenekleri doğmuş, kan kusularak denenmiş, savunulmuş bir ülkede, ikide bir her ayağa çelme takmaya kalkarsa, ve bildiğinden şaşmazsa, iş büsbütün değişir. Toyluk, düpedüz, bir insanın, başka hiç bir belge aranmaksızın, Sosyalizm dışına atılmasına yeterli bir suç olan Karayerizm külâh kapıcılığının en utanmazcasına dönüşür.

Özellikle 27 Mayıstan sonra sahneye çıkmış Sosyalistleri, o çeşit görünüşte çok haklı olduğu ölçüde harekette uçurumlar ve parçalanmalar açan demagojilerden ve Karyerist kabadayılıklardan sakındırmak isteriz. Bu tehlikeli ipin üstünde oynanan Sosyalizm canbazlıklarında çabuk ün yapmak, kendince etkili olmak görünüşleri kimseyi aldatmamalıdır. Bir doktorin ve hareketin Tarihinde beş on yıl en önemli basamak ta olabilir, güme gitmiş boşuna pis debelenme de olabilir.

Hele elli yıllık çaba Tarihçesi bulunan bir Doktrine ve harekete, otuz kırk yıl sonra nasılsa gelmiş katılmış olup ta, eline bir örgütü veya bir organı geçirir geçirmez: «İşte ben zuhur ettim!» yollu maşrık'ı âzamlaşmak, utanmazlığın, demagojinin, karyerizmin en aşağılık hayvanlığıdır.

Gelin görün ki, 27 Mayıs önceleri yerin altında azçok sesi kısık geçmiş nice traji komik küçükburjuva soysuzlukları, 27 Mayıstan sonra, sokaklarımızı basan geriz suları gibi açıktan açığa ortalığı kapladı. Düşünce de davranışları leş kokutuyor.

Sosyalizm herşeyden önce, alabildiğine objektif ve somut momentleri her an tersine dönüp birbirine giren bir karmaşık Sosyal Sınıflar Savaşının hareket kuralıdır. Bu hareket ve savaş en Modern anlamlı Siyasi İktidar Savaşı yapacak son kerteye dek bilinçli, son kerteye dek tecrübeli, son kerteye dek namuslu bir ÖRGÜT içinde olursa olur. Olmazsa, ona ne sosyalizmi bir yakıştırma beyinsiz işgüzarlık yahut, mide bulandıracak kadar iğrenç ve maskara gevezelik kesilir.

ÖRGÜT deyince: 3 Akliewel kişinin, bir Mülkiye âmirine pulsuz dilekçeyi dayaması ile kuruluveren şey akla gelemez. Proletarya Partisi: bir zümrenin veya bir tabakanın, bir makamdan esinlenivererek «Ol!» deyince oluveren, gelişi güzel tekerleme formüller alanı değildir. Kendisinden önce o alanda atılmış bir tek adım bile varsa o, derinliğine ve genişliğine benimsenip yaşanarak doğacak bir canlı organizmadır.

Darvinizme göre İnsan Maymundan gelmiştir. Darvinden önceb unu İbni Haldun yazmıştır. Bilimde, yâni olayların dilinde bile öyle uzun birikimler gerekir. Hayatta Maymun olmadan İnsan olmaya kalkışmış bir varlık düşünülebilir mi? Her ülkede Proletarya Partisi de, eğer canlı bir varlıksa, o adı gerçekten almıya lâyıksa, bir el çabukluğu mârifet hokkabazlığı veya provakasyon sahtekârlığı değilse, mutlak kendinden önceki birikimi lâfla değil, yaşıyarak benimsemek zorundadır.

Bizde en az anlaşılan doğru budur. Ve ne çekiyorsak, daha kötüsü Türkiye İşçi Sınıfına, Türkiye Halkına ne çektiriyorsak, hep o çok basit hakikati anlasak bile bir türlü namusluca, vicdanlıca, insaflıca uygulamıya katlanamamakta çekiyoruz ve çektiriyoruz. Kendimiz çekmekte better olalım, boy numuz altımızda kalsın. Ama, şu Türkiye'nin acıklı insanlarına çektirmekten ne zaman utanacağız?

Rahmetli Mehmet Âkif, Türkiye insanlarını Allaha şikayet ederken şöyle demiştâi:

«Göster, Allahım, bu Millet kurtulur bir mûcize

Bir utanmak hissi ver gaaip hazinenden bize!»

Âkif, «Utanmak hissini» Türkiye Burjuvazisinden beklemişti. Allah vermedi öyle bir şey. Türkiye'yi resmen Amerika'ya Üs ve Sömürge yapıncaya dek utanmazlıkta devam etti. İşveren Sınıfımız. İşçi Sınıfımız ağırbaşlı olduğu kadar çok alçak gönüllü, çok utangaç özgücümüzdür. Gerçek Sosyalizmde ancak İşçi Sınıfımızın düşünce-davranışı kural olabilir. Öyleyse, o sınıf dışı sözde sosyalist utanmazlıklar nereden çıkıyor? İşçi sınıfımız içine sokulmuş Burjuva ve Küçükburjuva eğilimlerinden.

Sosyalizmde utanmazlıktan kurtulmanın tek yolu; Türkiye İşçi Sınıfı denizine bütün kayıkları batırarak girmektir. Türkiye Proletarya Partisinin tüm tarihi, ve davranışı içinde uzun çıraklık yıllarını adsız er olarak göğüsliyebilme yiğitliğini hiç kırpmadan göze almaktır. Yoksa, derme çatma, çalma, çırpma sözüm yabana «Teori» maymunlukları, görülmemiş «İdeoloji» aylıkları, özenenleri Faşizmin balta girmemiş cöngül ormanında avlanılacak hayvan olmaktan öteye götüremiyecektir.

O tip düşünce ve davranışlar «kişicil» gibi görünürler. Gerçekte, - eğer işveren sınıfının kurnaz ajanları değilseler - tipik Küçükburjuva denilen: Köylü, esnaf, aydın vb. Antika çağ kalıntısı tabaka ve zümrelerin döküntüleridirler. «Döküntüleri» sözcüğü üzerinde basa basa duralım. Çünkü, işinde, gücünde, namuslu çalışkan Köylü ve Esnaf gibi Aydın da azçok alçakgönüllü ve dürüst olmayı bilir.

Ancak, hangi (Sınıf-Tabaka-Zümre) den olursa olsun: Kökünden ve işinden den kopmuş döküntü insan İşçi Sınıfı içinde ve yaratıcı üretimde erimedi mi Paçavra Proleter adaylığından yakasını kurtaramaz. Artık öylesi için ambisyonun (külah kapma hırsının) sonu yoktur. Sosyalizm denli en yüce insancıl eşitlik ve sonsuz kardeşlik alanında bile Paçavra Proleterin hırsı: yanındakini çelmeliyerek veya çiğniye

(Devamı 5. sayfada)

Bildiri

TARIM İŞÇİLERİ TOPRAKSIZ AZ TOPRAKLI KÖYLÜLER

Halkımız üzerindeki Amerikan emparyalizminin ve yerli ortaklarının sömürüsü her geçen gün artıyor. Sömürücü sınıfların çıkarlarını savunmakta siyasi iktidar ve tüm partiler elele hareket ediyorlar.

Sömürü ve zulüm alabildiğine, işsizlik ve pahalılık son haddine geliyor. Gün geçmiyor ki, yeni vergiler, yeni zamlar olmasın.

Bu durumda halk sessiz mi kalıyor? Hayır. Sömürüldüğünün farkına varan işçiler, köylüler, memurlar direniyorlar. Haksızlığa, sömürüye ve baskıya karşı mücadele ediyorlar. Devrimci gençlik, halkın mücadelesinde en ön saflarda döğüşüyor.

İşbirlikçi iktidar ve tüm partiler halkın ve devrimci gençliğin mücadelesi karşısında telâş içinde. Ne yapacaklarını bilemiyorlar. Çareyi baskıyı ve zulmü arttırmakta, işçileri, köylüleri ve gençleri kurşunlamaktan buluyorlar.

Baskı ve zulüm halkın mücadelesini daha da şiddetlendiriyor. Devrim bilincini keskinleştiriyor.

Çukurova köylüleri de bu mücadelede yerini almalıdır.

Çukurova'da en verimli binlerce, onbirlerce dönüm topraklar bir avuç toprak ağasının elinde. Ağalar, ellerindeki toprakların çoğunu çeşitli yollardan gasp etmişlerdir. Bu gasp edilen toprakların bir kısmı da hazine arazisidir. Yine onbirlerce dönüm hazine arazisi boşdurmaktadır.

Köylüler ya topraksız ya da az topraklıdır. Köylülerin binlercesi uzak bölgelerden gelenler de olmak üzere, bu topraklarda çoluğu çocuğuyla, çok düşük ücretlerle çalıştırılmaktadır. Hastalık, açlık, ölüm ırgatlar içindir. İş güvenliği, çalışma güvenliği yoktur. Hiç kimse yarınından emin

(Devamı 5. sayfada)

ADANADA AK ZILGIT

Adana'da, devrimcilere karşı günlerdir sürdürülen baskılar ve tedhişler son günlerde had safhaya ulaşmıştır. Polisler ve faşistler tam bir işbirliği içinde hareket etmektedirler. Geçtiğimiz günlerde duvara afiş yapıştırmak isteyen devrimcilere karşı, polis kurşunlar yağdırmış, 3—4 devrimciyi bacaklarından ve kalçasından vurmuştur. Kimi önder olan devrimcilere de bizzat öldürmek kasdıyla ateş edilmiştir. Siyasi - polis ele geçirdikleri devrimcilere karşı insanlık dışı hareketler ve işkenceler yapmaktadır. Bunlar burju va gazetelerinde yer almamaktadır. Bir de Finans - Kapital çevrelerinin ve Tefeci - Bezirgan hacıağa takımının beslemeleri faşist it sürüleri vardır. Orda burda devrimcileri takip edip, linç etme tertipleri içinde olanlar. Bu baskı, bu akıl almaz altında mücadele veren devrimci kuruluşlar (TÖS, Adana Akademisi Fikir Kulübü, ve Adana Sanat Severler derneği) ortaklaşa şu bildiriyi yayımlamış ve durumu kamu oyuna duyurmuşlardır. «İşsizlik ve pahalılığı yaratan, halkımızı siyasi ve ekonomik zulümleri altında inleten Amerikan emperyalizmi ve yerli ortakları gelişen bağımsızlık ve demokrasi kavgamızı kan ve şiddetle bastırmak istiyor. Halkımızın davasını savunan Dev-Genç'in Adana yöneticileri sık sık 1. Şubeye çekilerek dövülmekte ve tehdit edilmektedirler.

Son olarak Fikir Kulübü Başkanı Mahir Cemiloğlu ve yönetim kurulu üyesi Mehmet Özel, 14 Şubat da, Aksaray Sineması önünde Ülkü Ocaklı bir gurup zorbanın saldırısına uğramıştır. 15 Şubat günü Bankalar Karakoluna şikâyete giden Mahir Cemiloğlu ve Mehmet Özel karakolun önünde gene Ülkü Ocağına bağlı zorbaların saldırısına uğramış ve ağır şekilde tartaklanmıştır. Emniyet yetkililerinin bilgisi dahilinde olan bu saldırılar ne ilk, ne de sondur.

Gerçekten ne ilk ne de sondur. Bütün bu tertipler devrimcileri yıldıramaz. Nitekim Adana Siyasi polisi, işçilere bildiri dağıtan Akademi Fikir Kulübü yöneticileri Mahir Cemiloğlu, Zihni Ayhan, Mehmet Özel ve 4 arkadaşını yakalayarak mahkemeye sevk etmiştir. 3. Sulh Ceza mahkemesinin bildiriyi toplama kararı alması üzerine, polis bunu fırsat bilerek TÖS'e, DİSK'e, Adana Sanat Severler Derneğine, Akademiye ve devrimci kişilerin evine baskılar yapmıştır.

Netice ne oldu? Mahkemeye çıkarılan devrimciler serbest bırakılmış, polisler baskınlardan eli boş dönmüşlerdir.

Varsın Finans - Kapital Hacıağaları kendi iktidarlarını, canlarını, mallarını korumak için yeni kanunlar çıkarsın. Varsın tedhişlerini arttırsın. Kurulacak Çelikten bir Proleterya Partisi onların canına okuyacaktır. Gerçekten işçi sınıfı devrimcisi olanlar bunun bilincinde ve çalışması içindedirler.

DÜŞÜNCE

Sunuş

Bu notları niçin kaleme alıyorum? Onu izah etmemek, içine girilmek istenen meselenin kapısını açmamak, binaya bacadan dalmak gibi olacak.

Uzatmamak için, kaleme sarılışın iki sebebini söyliyelim:

1) Genel sebep;

2) Özel sebep... var.

1 — GENEL SEBEP

Adeta enternasyonal olan sebeptir (Okunamadı.) bütün dünya seksiyonlarına kendisini dayatan sebeptir.

Bu sebebi bugünkü gerçek sosyalizmin, Leninizmin doğarken attığı ve sonuna kadar sıkı sıkıya tutunduğu büyük inkılâpçı prensibinden alıyoruz. Lenin 1902 Mart sonunda bitirdiği «Ne Yapmalı?» sıyla Sosyalizmin sağlam teorisini kurarken şöyle diyordu:

Genç hareketimiz, öteki ülkelerin tecrübelerini içine sindirmedikçe meyvalı olamaz.»

Lâkin, o başkalarının denemelerini hazmetmek, «temsil ve temessül» etmek (kanına karıştırmak, içine sindirmek) işinin sadece o tecrübeleri tammak, ezberlemek ve istinsah etmek, kopya etmek demek olmadığını da ısrarla anlatıyor ve yazıyordu:

«Kendi kendini tenkid ve mürakabe (eleştiri ve denetleme) etmeyi bilmeli.» (Ne Yapmalı?)

Lenin'in «genç» teşkilâtı bu öğüdü beynine çivilediği içindir ki, objektif şartların imkânlarından da hız alarak, Avrupa'nın ve İkinci Enternasyonal'in ülkelerine kadar hakikaten «eski» ve «ihtiyar», hattâ bunak, - ve Lenin'in deyimiyle «kocakarı», - teşkilâtlarının geveleye geveleye posa haline sokmak üzere bulundukları inkilâp doktrinlerine bir daha can verdi. Ve bütün yaşlı dünya partilerinden önce, en büyük inkılâp dalgasını idmanlı kolaçlarıyle atlayıp geçti...

Ruhu aynı mefkûre (ülkü) ile tutuşmuş inkılâpçı varlıklara bundan büyük ders ve bundan daha uyulacak örnek bulunur mu?

Bu sahadaki «gençliğimiz» kadar boşluğumuz da besbelli. Ve bu boşluğun derinliği kadar uçurumlaşmış bir hatânın karşısında bugün birçok enginleşmemiş, yahut mekaniklaşmiş, taşlaşmış başlar dönüyor. Ve ne dediğini, ne yaptığını bilmezcesine, gittikçe fırtınalaşan yaşayış dövüşü içinde inkılapçılar sınıf yolunu şaşırıyorlarsa, bu şaşkınlığın sebeplerinden başlıcasını: «kendi kendini tenkit ve mürakabe etmeyi» bilmeyişte bulmak mümkündür.

Lenin, bir teşkilâtın ne olduğunu anlamak için, hataları karşısında ne vaziyet aldığına bakın, der (Çocuk Hastalığı). Ve daima söyler: Bir hatayı görmek ve kavramak, yarı yarıya düzeltmek demektir (Ne Yapmalı?).

Hata nedir? Ortada:

1) «Öteki ülkelerin tecrübelerini hazim ve temsil» etmemek, kanına ve ruhuna sindirmemektir.

2) O tecrübelerden çıkarılmış derslerle «kendi kendini tenkit ve mürakabe etmeyi» bilmemektir.

Bir itiraz fışkırabilir:

— Canım, tenkit ve mürakabe «baş» ların yapmadığı bir şey mi sanki?

Fakat biz «baş»ların (şeflerin mânâsına da gelir) «iç» ierinde sinmiş. öyle Türkçesi «neydiğü belirsiz» görüş ve bilişleri müradetmiyoruz.

Birincisi: Parti meydanında maskesiz dövüşen ve maskeleri amansızca yırtıp düşüren diyalektik, disiplinli kanaatlardan bahsediyoruz.

İkincisi: yalnız Parti «baş» ları arasında geçecek bir kördövüşünü saymıyoruz. Partisinin kitlesi önünde ve içinde, hiç olmazsa Parti kadrosu çerçevesinde, Partiliye; «Dövüşüyorum, demek ki varım» dedirtecek cinsten çarpışmalardan konuşuyoruz.

Bu çeşit çarpışmalara «ilmî münakaşa» (bilimsel tartışma) denir. Sosyalistçe ilmi münakaşa nasıl olacak?

Lenin diyor ki: Parti içinde inkilâpçı vasfını ve işçi karakterini kaybetmiyen her ilmî münakaşa akidece, mezhepçe (doktrince) bir ilerleyiş, bir terakki âmilidir. (Ne Yapmalı?).

Demek, Leninci münakaşa şu vasıfları tanıyacak: Partici + İnkilâpçı + Proleterci...

O tarifi daha elle tutulur hâle getirmek için şöyle açalım:

1) Parti çerçevesi içinde

2) Parti disiplinine uygun münakaşa kavramını burada uzun boylu açmıya lüzum görmüyoruz. Tek sözle: mutlak ve soyut ve tartışma için tartışma değil, Partinin pratik veya teorik ilerleyişi için yapılanlara yararlığı dokucak ve ancak karara varılıncaya kadar sürecek bir münakaşadır.

3) Gerçek sosyalizm prensiplerinden sapıtmamış inkilâpçı,

4) Ameleci (yâni mücadeleci ve gene ameleci (yâni maddeci),

5) İlmî, yâni olanların gerçekçi (realist) ve dinamik tahlili yapılarak,

6) Birkaç «başın esrar parçalıyan dehlizleri içinde kaybolmamış veya pusu kurmamış, mücerret (soyut) ve mutlak değil, tekmil vücudun bütün hücrelerinin h zerresini sarsan, sarsan, kamçılıyan ve canlandıran müşahhas (konkret: elle tutulur) münakaş gerektir... Daha doğrusu göz ve kulakla duyulur, fakat daha ziyade yazılı biçimde (medenice) akıcı, sürükleyici, saldırıcı münakaşa bize gerek.

Buradaki görülüp tutulmak şartı dostlar içindir. Yoksa elbet münakaşalarımızı düşman görmemelidir. Bunun aksi kimin hatırına gelir? Fakat bizde en eksik olan şey yazı ile fikir bildirmek şeklidir. Peki, herkes ağız içinde geveleneden ne anlaşın, dedikodu hangi prensip kazancına kapı açabilir?

● Devamı 5. sayfada

EKONOMİ POLİTİK

Bugünkü Türkiye Ekonomi Politikası

Köy ve Proleterleşme

Türkiye insanlarının Toptan alınyazısı İşsizlik — Pahalılıktır. Feal nüfusun tümü için doğru olan bu durum, Üretim alanlarının başka başka dalları için nasıldır?

Başta Köy insanımızı kaplıyan Tarım ile, Şehir ve Kasaba kalabalıklarını içine alan öteki (Sanayi - Ticaret, vb.) fealiyet alanlarını birbirinden ayrıca incelemek gerekir. Bu ayrımı biz yapmıyoruz. Kapitalizm yapıyor. Sermaye nerede doğduysa orada Sanayie önem ve yatırım verdi. Tarıma girse, kârından Toprak beyine de İrat ayırmak ve haraç vermek zorunda kaldığı için. Sanayi ve Ticaret vb. ekonomi alanlarına girmeyi önerir. O yüzden, nerede Kapitalizm gelişirse, orada köyle şehir arasındaki uçurum büyür. Tarım geri kalır. Köy üretmeni okkanın altına gider.

Onun için Kapitalizmin en sakar sömürü kesimine giren Türkiye'de Tarım alanını ayrıca ele almak heryerdekinden daha büyük önem taşır.

Cumhuriyet tarihi boyunca iki büyük konak ayrılır:

1 — Birinci Emperyalist Evren Savaşından İkincisinin sonuna dek (1927-1950) 23 yıl;

2 — İkinci Emperyalist Evren Savaşında sonrası (1950-1965) 15 yıl...

Yıllar	Tüm nüfus	Şehir nüfusu	Oran (%)	Köy nüfusu	Oran (%)
1927	13,640 mily.	3.5 mily.	24	10,5 mily.	76
1935	16,158 mily.	4 mily.	23	12,5 mily.	77
1940	17.821 mily.	4,346 mily.	24,39	13,475 mily.	75,61
1945	18,790 mily.	4,687 mily.	25,20	14,073 mily.	74.80
1950	20,947 mily.	5,240 mily.	24,88	15,629 mily.	75,12

Çok anlamlı olmak üzere, Türkiye'nin Tekparti çağı sayabileceğimiz 23 yıl boyunca nüfus gelişimi mutlak bir durgunluk içindedir. 1927 de Köy nüfusun %76 sını 1950 yılı %75,12 sini tutar. Bu tam bir askercil yerinde say olayıdır.

Ondan sonra gelen Çokparti çağı, 1945 te başlamış bulunsa bile 1950 den önce iktidara gelmiş sayılamaz.

Yalnız hissedilmiyecek bir yavaşlıkla 10 bin ve daha yukarı nüfuslu yerlerin 5 yılda %1 çoğalması ile karşı karşıya bulunuruz:

	1935	1940	1945	1950
	%	%	%	%
10 binden çok nüfuslular...	17	18	19	19,5
10 binden az nüfuslular...	83	82	81	80,5

Çokparti çağı ile birlikte neler görüyoruz:

Yıllar	Tüm nüfus	Şehir nüfusu	%	Köy nüfusu	%	Geçen 5 yılla fark
1955	24,065 m.	6,927 m.	28,79	17,137 m.	71,21	— 3,91
1960	27.755 m.	8,859 m.	31,93	18.890 m.	68,07	— 3,14
1965	31,391 m.	10,805 m.	34,44	20,585 m.	65,56	2,51
					Toplam	— 9,56

DP iktidarı ile birlikte, Finans-Kapital köye doğru en korkunç perendesini attı. Tekparti çağında bini bulsa benzini kesilen traktörlerin, 10 binlercesini birden köylere saldırdı. O zaman, 23 yıl Köy nüfusunun Genel Nüfus toplamında oranı %1 bile zor değişir ve azalırken, şimdi her beş yılda bu oran %2,5 ilâ %4'e yakın düşüşler gösterdi. 23 yılda %1 zor düşen Köy nüfusu oranı, 15 yılda %9,56 oranında alçaldı.

Bu ne demektir? Kapitalizmin en azgın biçimi olan Tekelci Sermaye baskını altında Türkiye köylelerinde Proleterleşmenin (Köyden şehire akının, Köylünün işçileşmesinin) 14 kat aşırı bir hız kazandığı demektir. Böylece, çeyrek yüzyıl sayı ile yerinde sayan «Durgun akar» Kemalizm'in yerini, Menderesizm'in başını yiyen tehlikeli «Hareketli Ekonomi»si almıştı. Ok yayından çıkmıştı. Onu 27 Mayıs bile ancak yüzde yarım (%0,63) kertesinde güç frenliyebildi.

Bu Türkiye köyünde: Külâhını kurtaran kaptandır», yahut «Altta kalanın canı çıksın» parolasını bayrak yapmaktı. Aynı tempo 10 binden yukarı nüfuslu yerlerin de eskisi gibi her 5 yıl geçtikçe yüzde yarım ilâ bir değil, yüzde 3-4 çoğalması ile yarıştı.

Yıllar	10 binden az nüfuslu yerlerin yüzdesi	10 binden çok nüfuslu yerlerin yüzdesi	sayısı	Fark
1935	83	17	95	—
1940	82	18	100	5
1945	81	19	105	5
1950	80	19.	110	5
1955	77	23	125	15
1960	74	26	155	30
1965	70	30	199	44

10.000 nüfustan fazla kalabalıklaşma, köy nüfusunun şehire akını idi. Tekparti çağında her yıl ancak 1 tane artan bu kalabalık yerler, Çokparti çağında her yıl 3-6-9 rakamı ile artmıya girişti. Hız, gene 3 ten 9 katına doğru ilerledi. Türkiye Köyü ve Tarımı böyle bir koşuya kaldırdı.

Bu koşu nedir? Dünyasından kopmuş, Âhirete adanmış Köylü yığınlarının ansızın uyanışıdır. Büyük şehirleri korkunç Gecekondu varoşları ile İşçi Sınıfının sayıca ve bilinçce Türkiye sınıflar savaşına kılıcını bütün ağırlığı ile koyuşudur.

Demokratik Devrim Milli Kurtuluş anlamları

Günün pratik, somut problemi nedir? Devrim Stratejisi mi? O 50 yıldan beri konulmuştur. Önce onu bilelim. Sonra, yeniden bir daha ve bir daha da konulabilir. Tek şartla: tercüme veya adapta formül papağanlığından sakınılacak. Yapılmış yerli formül papağanlığından sakınılacak. Yapılmış yerli araştırmalar eleştirici gözle (yanlış düzeltilip, doğrusu atlanılmıyarak) değerlendirilecek. Günün ekonomik ve sosyal orijinalliği içinde işletilip geliştirilecek.

Öyle zahmetlere katlanılmıyor, Tam tersine: boyuna ağır basan Finans - Kapital ve Tefeci - Bezirgan sınıfları üzerinden sıçranılıp geçiliyor. Hangi gün geleceği bilinemez, nasıl momentlere basacağı kestirilemez Gelecek Devrim'in sınıf çelişkileri dışında, ezberlenmiş kolay spekülâsyonlara kapılınıyor.

1919 ile 1969 arasında 50 yıl geçti. Öziçi (muhtevası) ve biçimi değişen toplumda, Stratejik aşama 50 yıl önceki gibi bugün de «Demokratik Devrim» kılıfı içinde sunulursa yeterli ve anlaşılır olur mu

Kılıf, biçim kolay sayılabilir. Alafranga konuşmanın atlık kompleksli insanlarımıza daha hoş gelebileceği düşünülebilir. Yapma ve dar bir çevre dışında yığınlar içine gidildi mi kılıfın da önemi büyür. Dünyanın her ülkesinde «Demokratik Devrim» şöyle dursun, «Sosyalist Devrim» bile yerli adıyla popülarize edilmeye bakılır.

Türkiye'de dağ başındaki çobanından, ilkokula başlıyan çocuğuna dek herkes, 30 milyon nüfusumuzun 30 milyonu da «Kuvayimilliye» sözcüğünü işitmiştir, ve az çok anlar. Haydi ona yeni kuşağı yabancılaştırdık. «Kurtuluş» tan daha «Öztürkçe», sınanmış, yerli, popüler sözcük olur mu? Türkiye'de «Milli Kurtuluş» un bir «Milli Demokratik Devrim» olduğu kime anlatılmaz? «Kurtuluş» sözcüğü içinde hem «Demokrasi», hem «Devrim» derleşik ve birleşiktir.

Ayrıca. «İkinci Kuvayimilliyecilik» ve «İkinci Milli Kurtuluş» parolaları Türkiye'nin Devrimci eyleminde yer almış birer termdirler. Bu terminoloji 1945 yılından beri: 25 yıllık son savaşlar denemesinden geçerek geldi. Hareketin sürekliliği mi önemlidir, kopukluğu mu? Kaldı ki, Türkiyede «Demokratik Devrim» in özel karakteri: dün bir «Milli Kurtuluş» olmasıdır ve yarın da bir «Milli Kurtuluş» olacağıdır. Dün dış Emperyalizm'den kurtulunmuştur, bugün de Emperyalizmin iç baskını dış baskısından ayırt edilemiyecek kertededir.

Mesele sırf bir teminoloji incelliğinde kalsa, modaya düşkün bir geri ülkede «Alafranga» sözcükler de belki daha çekici sürümlü olurdu. Halkımız, «Avrupa malı» na, yerli maldan birkaç kat aşırı değer vermiyor mu? Belki «Kurtuluş» u tutmaz da «Demokratik» i önemser. Ancak terimlerin özçiçleri ne sıra gelince, iş büsbütün değişir. O zaman «Birinci Kuvayimilliyecilik» yahut «Birinci Milli Kurtuluş» terimleri ile «İkinci Kuvayimilliyecilik», yahut «İkinci Milli Kurtuluş» termleri yalnız orijinalleri ile değil, anlam zenginlikleri ile de önem kazanırlar.

BİRİNCİ KURTULUŞ - İKİNCİ KURTULUŞ NEDENLERİ

İster Kuvayimilliyecilik olsun, ister Milli Kurtuluş densin, neden «Birinci» ve «İkinci» sıra numarası gerekiyor? Asıl problem burada başlıyor. Çünkü, hangi terminoloji kullanılırsa kullanılsın, henüz hiç kimse, 1919 ile 1969 yılları arasındaki Devrim veya Kurtuluş konusunda bir sıra, bir öncül soonul geliş bulunduğunu açıkça inkâr etmiyor.

Problemin nedeni, sırf: «O zaman yıl 1919 du, şimdi 1969 dur» gibi mekanik bir atlatmaca rakam ayırdı ile baştan savılamaz. Neden ciddiliklerle aranacaksa, ve bilimcil sosyalizmde ciddilik: Ekonomi temeli ve sosyal sınıf yapım demekse, işe oradan başlamak şart olur.

Türkiye'de 1919 yılının ekonomik ve sınıf çelişki ve ilişkileri ile 1969 ilişkileri ve çelişkileri hangi başkalıkları gösterir?

Bu soruya gerçekçi karşılığını bulmaksızın, 1919 un niçin Birinci ve 1969 un neden İkinci olduğu üzerinde yapılacak ner açıklama: küçükburjuva bilgiçiliğinden ve burjuva yakıştırmacılığından öteye geçemez.

A. EKONOMİ tabanı açısından: 1919 da, 1969 da Türkiye'de Kapitalizmin ilişki - çelişkileri önündeyiz. Ama, bu iki Tarih arasında, ne dünya için, ne Türkiye için Kapitalizm olduğu gibi kalmamıştır.

1 — (1919) Kapitalizmi: Batı'da Tekelci Kapitalizmin Birinci Emperyalist Evrem Savaşı ile temelinden sarsılıp, yer yer yıkılma biçimine girdi. Aynı Kapitalizm, genellikle Doğu'da özellikle Türkiye'de, çok daha ilginç bir karakter gösterdi.

Türkiye, 19. cu yüzyıl ortasındanberi Finans - Kapital'in yabancı Şirket hegemonyası altında girdi. Ancak bu hegemonya Türkiye'de Bezirgân - Komprador tipi ekonomik ilişkileri 1919 yılına dek egemen kıldı.

Birinci Milli Kurtuluş Savaşı: Komprador Kapitalist ekonominin hegemonyasına karşı bir dövüş oldu.

2 — (1969) Kapitalizmi: Batı'da olduğu gibi Türkiye'de de, Finans - Kapital tekelciliğini egemen kıldı. Kapitalizmin 19. cu yüzyıl yadigârı olan Komprador ekonomik tipi gibi, Prekapitalizmin antika Tefeci - Bezirgân ekonomi tipi de egemen olmaktan çıktı.

İkinci Milli Kurtuluş Savaşı: 1923 yılından sonra, önce yavaş yavaş, Mustafa Kemal'in hastalığı ile birlikte sıçramalar yaparak Komprador ekonomiden egemenliği tekeline geçirmiş bulunan Finans - Kapital tahakkümüne karşı bir dövüş halini aldı.

B. SINIFLAR yapısı açısından: 1919 da, 1969 da Türkiye Kapitalistler sınıfının, Burjuvazi'nin egemenliği altındadır. Kimi yakıştırmacıların sandıkları gibi, «Küçükburjuva» iktidarı yoktur, yahut sırf kolay devrimcilerin kuruntu evlerinde vardır.

Ama, Kapitalist Sınıfının egemen olan Zümresi 1919 da Komprador Burjuvazi idi, 1969 da Finans - Kapital zümresidir. 1919 Sosyal Stratejisi ile 1919 unki arasında ayırt, o iki apayrı sosyal zümrenin eğilimlerine göre yön ve anlam kazanır. Özgüç Proletaryanın durumu şöyleydi.

1 — Birinci Kuvayimilliyecilik (Eski Milli Kurtuluş): Türk milletinin Komprador burjuvazi ile Derebeğiliğin İSTİBDAT ve TAHAKKÜM'üne karşı KURTULUŞ Savaşı idi. O Savaşta: İşçi Sınıfımız eylemce savaşa bütün gücü ile katıldı. Ama, çoğunluğu durumca yabancı Emperyalist İşgali altındaki (İstanbul, İzmir gibi heme bütün Marmara, Boğazlar, Trakya, Ege, Antalya, Kilikya: Adana, hattâ Zonguldak bölgelerinin) büyük şehirlerde pratikçe tutsak (esir) bulunuyordu.

Türkiye İşçi Sınıfının geçirdiği biricik pratik devrim denemesi, Meşrudiyet günlerinde oldu. O da, Komprador Burjuvasinin Kumpanyalarla birlikte İşçi Sınıfımızı en basit insan haklarından yoksun etmesiyle sonuçlandı. O baskı altında, proletaryamız en ufak Sosyal Bilinç gösterisine yol verilmiyen basit bir «Sınıfın kendisi» olarak sömürülüyordu.

2 — İkinci Kuvayimilliyecilik (YeniMilli Kurtuluş): Türk milletinin Finans - Kapital zümresi ile Derebeği artıklarının Tekelci SÖMÜRÜ ve TAHAKKÜMÜ'ne karşı KURTULUŞ savaşıdır.

Bu Demokratik Kurtuluş Savaşında, Türkiye İşçi Sınıfı: 50 yıllık nicelik (kantite) ve nitelik (kalite) birikimi ile gelişmiştir. Toplumumuzun ve Politikamızın HALK CEPHESİNDE en dinamik ve en ilerici başlıca Özgücü öncü Sosyal Sınıfı'dır. O karakteri ile, Demokratik bakılarını aradıkça her gün daha bilinçli ve örgütlü olan bir «Sınıf kendisi için» durumuna girdi.

TÜRKİYEDE SOSYALİZMİN TARİHİ

Tüccarzade ve Sosyalizm

Sosyalist'in notu: A. Cerrahoğlu tarafından hazırlanan ve gazetemizin ilçüncü sayısından beri yayınlanan bu yazı serisi, çeşitli zamanlarda Türkiye içinde ortaya çıkan çeşitli çevrelerin sosyalizm anlayışlarını yansıtır. Bu yazı serisinde ileri sürülen görüşler gazetemizi bağlamaz.

Haydar Rifat (Yorulmaz), 1910 da, kendi imzasile, Georgen Tournere' den Sosyalizm adlı bir eser daha çevirmiştir (1).

Bu eser sosyalizmin sebeblerinden, hizmetlerinden, sosyalistlerin toplum hayatındaki görevlerinden ve izlenen maksat ve gayeden bahsetmektedir.

Tercümenin başında Editör İbrahim Hilmi'nin bir önsözü var ki, bir editörün kaleminden çıkması itibarile dikkate şayandır (2).

İbrahim Hilmi, «ifade» sinin başına sosyalistlerin sık sık tekrarladığı meşhur atasözünü yerleştiriyor: «Biri yer, biri bakar kıyamet ondan kopar.»

Tüccarzade İbrahim Hilmi diyor ki:

Sosyal hayatın henüz gelişemediği, endüstri ve ticaret hayatının doğamadığı bir memlekette sosyalizmden bahsetmek biraz gariptir.

Oysa ki, memleketimizde sosyal bir Devrim elzem. Bünün için de, milletin fertlerini, mümkün olduğu kadar demokrasiye sürüklemeliyiz. Bu da, ancak, tarımda genişlik, endüstride yenilenme, ticarette yayılıp açılma hasılalarım gerçek fiilî suret te doğurtmakla meydana gelecektir. Polisit bir Devrimle, hiçbir vakit, hiçbir millet çöküş ve inkıraz de recesinden kurtulamaz. Sosyal yaşayış bir biçime girmez; birimizin felâket ve mutluluğundan diğerimiz [illegible] almazsa; Hükûmet ayrı, millet gayrı yaşarsa, o ulusun, o Hükümetin yarınından, varlığından emniyetle sözedilemez.

Sosyalizmin Avrupadaki şekli ve durumu, tabiatile, memleketimizde bugün ayenen uygulanamaz. Ancak, sosyalistlerin toplumdaki yerleri pek önemlidir, hizmetleri pek çoktur, müfritleri ne kadar zararlı ise, mütedilleri de o kadar faydalıdır. Sosyalistlerin işçi hayatında, sosyal basit tabakalarda ne büyük devrimlere vesile oldukları, aristokrasi ve zadegân sınıfının haiz oldukları imtiyazların kaldırılmasında ne büyük hizmet ettikleri inkâr olunamaz. Hatta yakın bir gelecekte, bunların mevkii her tarafta daha önemli ve daha parlak ve belki biricik hâkim olacaktır.

Memleketimizde her ne kadar patron hayatı henüz yok gibi ise de, kasabalarda ve köylerde mütegallibe ve nüfuzlu zorba ağalar çoktur. Zavallı köylüler bunların elinden neler çekiyor. Köylünün emeğinin büyük kısmı bunların zenginliğini ve refahını arttırmağa sarf ediliyor. Birçok büyük çiftlik sahipleri, zürrai, rençperi hayvan gibi çalıştırıyor. Bunların refahını ve dinlenmesini asla düşünmiyerek; çiftliğinin varidat ve imarına vücudunu hasretmiyerek - kendileri hiç çalışmıyarak - sefahat âlemlerinde pûyân oluyorlar. Böyle kayıtsız, vurdum duymaz ve müstebit mâlikâne sahiplerinin kulağını bükmek ve onlara gereçeği anlatmak için biricik etkili faktör sosyalizmdir.

Sosyalist bir hayatın uyanması herhalde faydalıdır. Zaten bu uyanmamak kabil değildir. Oysa, hayatımızda daima zorbalığa ve istibdada bir yönelme var. Bu yönelmeyi kıracak, hatta Hükümeti bile kamu haklarına riayet ettirecek bugün başka bir kuvvet yok.

Çok sürmeden bizde de, birçok şimendiferler yapı-

(Devamı 5. sayfada)

EKİM YAYINEVİ

Dr. HİKMET KIVILCIMLI

Toplum Biçimlerinin Gelişimi

Bu kitapta, Marks'ın Formen çalışması Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın Tarih Tezi açısından yorumlanmıştır. Kitabın genel kuruluşu içinde Marks'ın mülkiyet tanımlamaları verilmekte, bu tanımlamalardaki soyut anlam ve somut tarihteki araları incelenmekte ve aynı zamanda Tarih Tezi sistemattik bir biçimde akıcı bir anlatımla özetlenmektedir. Marksist — Leninist bilimde büyük önemli olan bu çalışmayı bütün devrimcilere duyururuz.

256 sayfa 12.5 lira

İsteme adresleri:

Ekim Yayınevi, P.K. 297 Kızılay, Ankara

Sosyalist Gazetesi, Laleli Cad. 1/3 İstanbul

Sosyalist Gazetesi Ankara Bürosu: Sümer Sk. Venüs Ap. No: 13 Demirtepe ANKARA

TÜRK KÖYÜ VE SOSYALİZM

(Türkiye örnek köylerinde İlkel Sosyalizm geleneklerinin oynadığı rol üzerine yapılmış, henüz yayınlanmamış, bir etüt var. Bu etüdün Önsözünü aşağıya alıyoruz. Daha sonraki sayılarda da etüdü yayınlıyacağız. Verilen rakamlar, yakıştırma değil, Başbakanlık İstatistikleriyle Örnek köylerin istatistiği karşılaştırılınca varılmış çürütülemez matematik sonuçlardır.)

ÖNSÖZ

Ülkemizde «Mavi Hikâye» çoktur. Bir tanesi ve en yaygını da, Köylümüz üzerine söylenir. Ona benzer niceleri, Abdülhamit zamanı «Maarif», şimdi «Eğitim» veya «Kültür» dedikleri şey üzerine çok anlatılır. Derler ki: «Türk köylüsü sosyalizmden anlamaz»... Doğrudur. Köylümüz Paşa babasının dadı-matmazelinden yabancı dili anadili gibi öğrenmediği için frenkçe SOSYALİZM sözcüğünü işitti miydi pek bir tuhaf olabilir. Hiç mi hiç anlamaz. Halk her zaman öyledir. Herşeyinde, boş lâf konuşacağına, işiyle davranıverir. Sosyalizmde de, yakından bakılınca görülür ki, Türk köylüsü bütün o «Öztürkçeci solcularımız» gibi işin lâkırdısıyla geçinmez. Frengistandaki adının ne olduğunu aklına getirmeksizin, kendine göre düpedüz bir sosyalizmi yaşayıverir.

Bunu nasıl mı yapar? Basbayağı. Aşağıki incelememizde açıkça seziyoruz. Konunun malzemesini (notları, rakamları) kendimiz bulmadık. Gözü açık, özü pek bir gazeteci gencimiz, gitmiş, kafasından

«Köylü memleketin efendisidir» gibi veresye gazel okuyacağına, önüne çıkan birkaç köyü röportajla sanki fotoğrafa çekmiş. Orada anlatılan «Örnek Köy», Anadolumuzun dört bucağına serpik alevi köylerimizdendirler. Alevi köyü Orta Asya'dan kılıcı sıyırıp gelmiş göçebe atalarımızın, içine girdikleri medeniyetin gelişkin sınıflı Toplum rezilletlerine en az bulaşmış topluluklarıdır.

Çobanlık ekonomisini yaşıyan medeniyet öncesi topluma İlkel Sosyalist Toplum denir. Tabiî, göçebe atalarımıza kimse kalkıp: «Siz sosyalistsiniz» dememiştir. Dese de, onlar bunu dinlemezlerdi. Balık suyun ne olduğunu bilmeden içinde yaşar. Alevi köylerimiz de, ne olduğunu bilmeksizin bir çeşit sosyalizmi yaşarlar. Genellikle Anadolu halkımızın İMECE'si ekonomik sosylaizm midir? Onun Şamânizmle sarıp sarmaladığı MÜSLÜMANLIGI, kültürel sosyalizm midir? Tartışmayı bırakıyoruz. Olayların dili herkesten iyi konuşur.

Köylümüzün yaşadığı ve süründürerek te olsa yaşattığı sosyalizm, modern Batı uygarlığının yarattığı yüksek sosyalizm değildir. İlkel Sosyalizmdir. İlkel sosyalizme mi dönelim? Hayır. Hayatta ve Tarihte ölmek var, dönmek yok. Burada, iki kere iki dört ederce belirli bir gerçekliğe değiyoruz. Metot olarak sosyalizm öylesine verimli ve yüksek bir yaşama ve dolayısiyle kalkınma yoludur ki, o bin yılların aşındırdığı İlkel Sosyalizm biçimi ile dahi, Toplumda rol oynamaktan geri kalmamıştır. 6.000 yıldır Kapitalizm öncesi, 500 yıldır Kapitalizm hep onu yıkmıya çalışmıştır. O gene ayakta durmuş. Kapitalizmin son vuruşunu yapamadığı yerde, ilkelliği ile dahi Sosyalizm üstün başarı göstermiştir.

Bırakalım modern yüksek teknikli sosyalizmi bir yana. Tarımda bilimsiz, traktörsüz, ekerbiçersiz insanoğlu, çil coğrafya karşısına etiyle, derisiyle çıktığı zaman, eğer en ilkel bir sosyalizm kalıntısıyla olsun azıcık teşilâtlı ise, o teşkilât ve metodun yoksunu kalmış köylülerden çok üstün başarı sağlıyor. İlkel Sosyalist kalıntılı köy, öteki, Bezirgân ekonominin çil yavrusu gibi dağıttığı köylerimizden kat kat üstün verimli ve kültürlü ve mutlu yaşıyor... Bugün, bütün Türkiye köyleri modern tekniğe kavuşmaksızın dahi (yâni, modern ekonomik yatırım görmeksizin) şimdiki varı, bilgisi ve araçları ile, eğer sırf ve yalnız sosyalist çalışma metotlarını kullansaydı ne olurdu? Onu bize, İlkel Sosyalizm kalıntılarını azıcık saklıyan Örnek Köyler anlatabiliyor. Her köyümüz bir Örnek köy olsaydı, Türkiye şunları kazanırdı:

İnek ve kümes hayvanları sayısı 4 kat, bağlar 6 kat, ceviz ağaçları ve arı kovanları 8 kat, bal 10 kat, pekmez (bugün üretliğimiz şekerden) 4 kat, kuru meyva ihracatı 20 kat, şarap üretimi 100 kat artardı.

Köyde kooperatif sayısı 12 kat, kooperatif üyesi 108 kat, köylüye açılan kredi (1959 yılı bütün kooperatifler akar hesabına göre) 52 kat, köy kooperatiflerinin iş hacmi 266 kat artardı.

Nüfusumuz şimdikinin 4 katına çıkardı. Şimdiki dağınık 35 bin köyümüz 5 bin derli toplu ve teşkilâtlı, geniş, rahat tarım birliği durumuna girerdi.

Sosyal konulu dergiler, yalnız köyde 140.000 nüsha satardı. Her 100 kişide 98 kişimiz okur yazardı. Suçlar 50 de 1 e düşerdi. (50 suçtan 49 u iş-

● Devamı 5. sayfada

İŞE BAK:

Hangisi asıl Süleymancı ?

Gördes halı ilçesine bağlı Çiçekli köyünde «Süleymancılar» genç Kaymakamla Jandarma Komutanını :

«— KÂFİRLER! Dinimizi elimizden alıyor» (gerçekte: «Postumuzu elimizden alıyorlar» diyeceklermiş.)

çığlığını koparak taşla yaraladıkları için, 28 kişi yakalanmış, 14'ü kadın olmak üzere 19'u tutuklanıp zındana atılmış.

Yazık değil mi?

İçişleri Bakanlığı «Önemli İşler Dairesi «Vatandaşlarımıza duyurulması ve neticesinden bilgi verilmesi» için, bütün «temiz yürekli köylülerimize» gönderdiği broşürde:

«İnandıkları Peygamberleri GÂVUR olan... Gençlerin dininden şüphe» edilip koğulmaları istenmeli miydi?

Çiçekli köylülerimiz de «Süleyman»a inanmışlar.«Süleyman»ın dediğini yapmışlar.

«Süleyman» Başbakan buyırmuş.

«Süleymancı» köylümüz ona uymuş.

Bu da mı suç?

* * *

Hadi Canım Sen de!

Şu Manisa'nın Gördes İlçesine 28 kilometre uzak Çiçekli tükenmez.

«Köyde her yıl 5-6 kişi öldürülmekte, kaatiller bulunamamaktadır.»

Çünkü Çiçekli'de Karakol yokmuş.

Ya, gizli, açık «türlü çeşit» Polisten, Trafik Polisinden, Narkotik Polisinden, Enterpol Polisinden, MİT Polisinden, Adliye Partisindee, Enterpol Polisinden, MİT Polisinden, Tut Polisinden, Adliye Polisinden, «Görevli» Polisinden, «Bekçi» Polisinden, Belediye Polisinden, ayrıca Jandarmasından, Toplum Jandarmasından, ve Karakolundan. Milyonluk Modern Karakolundan geçilmiyen Başkentlerde kaç yıldır 30'u aşan yüksek öğretim genci ve işçi öldürüldü, öldürülüyor... Kaatilleri bulundu mu?

Kaatillerin ayak izleri Beyazit Meydanlarında güpegündüz Polis arabalarının basamaklarına dek çıkmış görülüyor da, Taksim Meydanlarında Coplu Polisle işbirliği pozunda fotoğraflanıyor da kendileri gene bulunamıyor... Karakol olsa ne olmasa ne?

* * *

HACI İHRACATI - KOLERA İTHALATI

Türk Parası değerinin 3'te 2'si Dolar Tanrı mihrabında kurban edildi. Sözde «İhracatımız artacak» (artarmış gibi), Dış Tisaret açığımız kapanacaktı. Dış Ticaret açığımız yılda 1 milyar lirayı aştı.

İhracatı artan tek «Yerli Malımız»: Hacı Adaylarımız. Bu «Mübarek matahımız», geçen yıl 6 binden, bu yıl yalnız uçakla 10 bin 800 başa çıkmış. Mâşâallah, resmen her yıl yüzde 80 artış. Kara sınırından Davar kaçakçılığı ile mayın tarlalarını atlayıp geçen Kaçan Hacı sayısını Allah bilir.

Boeing 707 ve D.C.-9 (Gâvur marka) uçaklar 18 gün içinde 98 seferle Müslüman taşımış; 2,5 milyon Amerikan doları (37,5 milyon Türk lirası) gitmiş. 4 milyon da Aramko'nun (Amerikan Petrol Şirketinin) Kralı Seud'a «Ayak bastı Parası»... Şöyle böyle 50 milyon... En az 50 milyon da görünmez başka masraflar ve dincil kaçakçılık. (Çünkü kaçakçılığın Hacılık kılığında daha çok kârlı ve az zararlı olduğu gümrüklerde anlaşıldı.)

Bildiğimiz Kolera vibriyonu Hindistan Hacılarının yıkandığı kutsal Gauj ırmağında akıyordu. Uluslararası Sağlık Bilginleri, iz üzerine düşmüşler. Varavara Tor Kolerası vibriyonunun kaynağını Mekke'deki kutsal «Zemzem» suyunda kuyulaşır bulmuşlar... Demek yılda 100 milyon döviz ödiyerek özel Kolera ve... Medine Türbesi Şeyhinden gördüğü sahih «Süleymancılık» rüyaları ithal ediyoruz.

Amerika'nın CIA casusluk örgütü, Türkiye'ye bir türlü «Nüfus Plânlaması»nı uygulatamadı. Anlaşılan bunu her yıl 100 milyona: «Hacılık + Koleracılık + Süleymancılık» kıyımıile plânlıyor».

* * *

Paşaların Paşasının «Paşalığı»

Ondan sonra bizim çok ciddi, çok tecrübeli, hem dikenli, hem sempatik en eski Devlet Adamımız «Tatlı Paça» dedikleri İ. İ. Paşamız, «Süleyman Bacanakla» yârenliğine tebelleşip içine dert ediyor:

«40 yıldır motor yapacak Mühendis ararım. Mühendis çıkar, gelir, iktidarı aldı mı, Said'i Kürdi'nin Nurculuğunu işletir.»

diyor. Doğru. CHP Tarihi, ikide bir, üzerine yatılan yumurtalardan civciv beklerken, ördek yavrularının çıkıp suya dala dala uzaklaştıklarını gören Ana-Kuluçka gibi şaşıp kalmalarla geçiyor. Bu neden?

Biricik «Paşa» mızın ne şakalarını, ne sınanmış ölçülerini değiştirmek haddimiz değil. Ancak, bir doktrinin daha objektif «Erkânıharp» metodu azıcık insafla göze alınsa, deriz. Olanlara daha az şaşılırdı.

«Motor yapmak» bir ülkede «Kişi» meselesi değildir. Kişi yapmak» bir Toplum ve Sosyal Sınıflar problemidir. «Mühendis»: Tefeci-Bezirgân tohumundan Finans-Kapital yetiştirmesi olursa elbet Türkiye'de Sanayi de kurmıya kalkışsa: ilkin vurguncu rantiyeliği (asalak iratçılığı) sağlama bağlamak üzere «Nurculuk» Motorunu işletmeyi âr değil kâr bilir.

Gene de mâzurdur. «Paşa», tutkun ve yapkın karakteriyle son Osmanlı «Sunûf'u Devlet» geleneğinde başarı bulmuş kendi Kişiliği'nin ağırlığını, «kişi» işi saymamalıdır. Tarihte ve Sosyal Sınıflar karşısında bulmalıdır.

* * *

Finans-Kapital: İstemiyor Sosyal-Mosyal!

Anayasa : Türkiye'nin «Demokratik-Sosyal» bir temel dayandığını yazar. Finans ve Tefecilik Ağaları 10 yıldır o Devlet temeline saldırıyor... CHP'nin bir «Sosyal-Demokratik» gençlik örgütü işitildi. Yaptığı Forum uğursuz geldi. Bilmem hangi Mahkeme kararıyla çarpıldı, gitti. Arada sesi çıkıyor. Kapatılmadı mıydı? Merak eder dururuz. Bir örgüt kayboldu. Bulan hayırına bildirse?

Son Türk-İş Kongresinde bir Sosyal - Demokrasi lâfı sızdı.Deniz Yol-İş Sendikasında kokusu çıktı. «Komando» ları imdada çağıran bir Sendika Ağası'nın panoları hep şunu yazmış: Komünizme Basamak: Sosyal - Demokrasi»!

Finans-Kapital «Bizde» insanı «Sosyal yaratık saymıyor: Bir Gönğül Hayvanı gibi görüyor. Sermaye dişleri ve pençeleri keskin ya: İnsanları «Komando» Orınan Kanunlarıyla, gık dedirtmeden parçalayıp «huzur» içinde yiyecek...

CHP Ortanın Solunun «Aşırı Uçlar felsefesi ve Sosyal-Demokrasini buna ne buyurur? Çalma kapıyı, çalarlar kapını mı? Bütün Osmanlı mezar taşlarında ilkin şu yazılır: «Bugün benâ ise, yârın senâdır»!..

AĞIR İŞÇİ

İşçiler her saat sınıf savaşının içindedir..

Dertli halkın dilinden

EZİLME YÜRÜ

Anadolunun dört tarafında Çalışan perişan ve zavalı işçi Kardaşlarım. Bizim bu perişan hallarımızın sonu ney olacak bizim sonumuz. Her zaman mı Hacı Ağalara kul köle olarak mı doguyp ölecek sizlere soruyorum buna bir son vermek lâzım değilmi hakımızı aramalı deyilmiyik hak için hangi kapıya gittikse kovulmadık mı bunu bildiğimiz halde neden birleşip direnmiyk neden zengin zümhelerine ayak altı olmalıyık zenginler insanda işçi ve köylüler taşmı onlar Allahın kuluda bizler Allahın kulu deyilmiyik kardaşlarım işçi ve köylülerimiz gece demeyip günüz demeyip yağmurlarda karlarda savuktan titriyerek çalışıyk da efendi Hacı Ağalar sıcak sobanın başında karılarından çocuklarından kef etmelerinın sebebi ne onnar havadan zemildenmi indi bizim çocuklarımız on yaşına geldiğinden neden işe koşuyk okutmıyk şimdiyedek işçi sınıfında yüksek bir mamur yanı hekim doktor bunlar kimileri çıkmışmı hayır çıkmaz sebebi vatandaş inşata amale olarak çalışıy yirmi yirmibeş lira alıy bu parayla çocuğunumu okutsun ev ihtiyacınımı gürsün fabrika ve bunun gibi yerlerde çalışan işçi kardaşlarımızda aynısıdır Hacı Ağlar analarından zenginmi doğmuştur hayır hiç bir insan anasından zengin doğmaz mesêle şunuda soruyorum size zengin Hacı Ağalar bizim yanı işçi ve köylü sınıfının sırtından yanı sömürerek zengin olmuyalarmı bunnarı bildiğimiz hal da neden sesimizi çıkarmıyk bizim gözümüz kapalı uyuşmuşuk kardaşlarım birleşmemiz lâzım birbirimizi ayırmamız lâzım hakımızı hakszlara kaptırmıyak zengin Hacı Ağlarıda biz işçilerle beraber çalışmaya mecbur etmeliyik bunu yapmamız için birleşip mücadele etmeliyik bizim yolumuzun sonu aydınlıktır zengin fakir diye sınıf ayrılmıyacakdır hepside bir sevyede çalışacakdır. Sayğılarımla kurtuluş bayrağı altında toplan arkadaş.

Önder DR. Hikmet Kıvılcımlıya hayranlığımı iletirim bu yazıyı olduğu gibi yazmanızı rica ederim Gaziantepli Haydar Doğan: İşçi.

EZİLME YÜRÜ

Dünyanın haline baksana kardeş
Zenginler fakiri eziyor yürü
Eski cahil kafa kükremek ister
Uyuyan insanları uyarda yürü

Sana derim sana cahil meslektaş
Hakını zengine yedirme yürü
Hak için ezilen yinede sensin
Kafanı kulanıp çalıştır yürü
Gün doğmadan gün batana kadar çalış
Uyan işçi kardeş saat ona kadar yata karış
Haklı iken haksısın dedirmemiye çalış
Belinde önlükle keserle yürü

Sömürür fakiri zenginim derler
Ezilmiş fakiri ezeyim derler
İşçi vatandaşlar efendi derler
Efendendiyi ezmeye birleşte yürü
İşçi vatandaşlar kafam kullan
Hakın olan mücadeleyi yapmaya davran
Fırsatı kaçırma emekler sarfet
Hedefe ulaşmaya söz verde yürü.

KURTULUŞ BAYRAĞI ALTINDA TOPLAN ARKADAŞ.

ADANADA İnşat işçisi Gaziantepli Haydar Doğan

Sağlık işçileri Hacettepe hastanesi Başhekimliğini işgal ettiler

Hacettepe Üniversitesini ve Hastahanelerini babasının çiftliği; işçileri, öğrencileri, asistanları ve doktorları ise çiftliğinin koyunları zanneden modrn-derebeği İhsan Doğramacı, keyfince yönetmek ister bu çiftliği.

Peki, kimdir bu derebeği?

— Türkiyedeki sayısı 500'ü geçmiyen yerli yabancı sermaye sahibinin maaşlı kapıkuludur.

Neyapmak ister?

— İşçileri iliklerine kadar sömürmek ve küçük dünyalı uysal tekniksiyenler, doktorlar yetiştirip büyük patronu Amerikaya göndermek ister.

Peki, bilmez mi bu derebeği geberen-kapitalizmin tarihin kanunlarına uyarak göçüp gideceğini, çağımızın devrimler çağı olduğunu, tarihin işçi sınıfından yana olduğunu?

— Öğrenciler, asistanlar, doktorlar kendilerini Amerikaya satmak için hazırlanmış yönetmeliklere el koymaya çalışırken, işçilerde insafsız sömürüye son verme uğruna yönetime el koymaya çalışırlar.

İşçilerin bedenini, öğrencilerin, asistanların, doktorların ruhlarını, bilgilerini, fikirlerini Amerika hesabına ucuza satın almıya çalışan modern-derebeği yönetimine karşı mücadele içinde birleşilmesi: devrimci güçlerin bütünleşmek özlemlerini somutça göze çarptırmıştır.

İşte, işgal böyle oldu.

Uzun zamandan beri haklarını alamıyan hastahane personeline işsizlik canavarını göstererek onları sindirmeye çalışan işveren bu sefer aciz kalmıştır. Çünkü, kendi aralarında birleşen işçiler, öğrencilerle de dayanışarak HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ PERSONEL SENDİKASI'nı kurdular; burada beraber düşünmeye ve beraber davranmaya başladılar. Çarşamba günü 600 sağlık işçisi toplantı yapmış ve ek ücretlerini alamıyan işçiler hastahane baş hekimliğini işgal ederek yönetime el koymuştur. Çareyi terör estırmekte bulabileceğini zanneden işveren ise hemen 1000 toplum polisi çağırmıştır. İşçileri tutuklamaya başlıyan polise karşı verilen mücadeleye devrimci öğrencilerin yiğitçe katılması işvereni temelli şaşırtmıştır. Son çareyi üniversiteyi kapatarak polise sığınmakta bulan işveren gene yanılmaktadır.

İşveren ve polis zılgıtı geri tepmiş, Hacettepe işçilerini H. Ü. Per-Sen'de birleştirmiştir. Yalnız Hacettepe'de değil, bütün Türkiye'de: Devrimci Hareket, kendiliğinden ağır aksak yürüyüşü ile ulaşabileceği uç noktaya varmıştır. Artık her olay, kendiliğindenliğin kırılması, örgütsüzlüğün sebeb olduğu emek-israfinin ve kan-kaybının durdurulması için bir çığlık halini almaktadır. Hedef: PARTİLEŞMEK'tir.

İşçi Gönülüsü

Sümerlit boru işçileri anlatıyor

«Bizler Süperlit Boru Fabrikası işçileri olarak işyerinin ilk açıldığında Tim-İş denilen bir sendikaya girmiştik. Bu Tim-İş Sendikası bizlerin hiç bir hakkımızı ne savundu ne de aradı, zaten tabela sendikasından başka bir şey değildi şimdi ismini bile işitmiyoruz. Sendikamızın yok olduğunu ve hakkımızı aramadığını gördüğümüz için başka bir sendikayı Çimse-İş'i fabrikamıza aldık. Fakat; işverenle yapmış olduğu Toplu İş sözleşmesinde bizleri sattığını gördük. Ve Toplu sözleşmeden sonra da bu sendika bizleri hiç bir surette aramadı. Toplu iş sözleşmesinden sonra da 85 arkadaşımızı işveren işten çıkardı. İşveren, Çimse-İş sendikasıyla anlaşarak bizleri istedikleri gibi baskı altına aldılar. Bu durumdan bunalan bizler topluca DİSK'e bağlı Keramik-İş sendikasına geçtik.

15 ve 16 Haziranda, Türkiye İşçi Sınıfımızın sendikal haklarını korumak için yaptığı Tarihî yürüyüşte İşçi Sınıfımızın içine sızan sermayedarların adamları yürüyüşü tahribat ve askerle çatışma şekline sokmaya çalıştılar. Bu durumu bahane eden hükümet Sıkı Yönetimi ilân etti:

Sıkı yönetimi fırsat bilen işveren sendika temsilcilerimizi ve Sendika yöneticilerini sıkı yönetime ajanları vasıtasıyla jurnal ederek tutuklattırdı.

İşveren ve adamları bizleri Sarı sendika olan Çimse-İş'e geçmemiz için baskı yapmaya başlayarak, «temsilcileriniz artık hapisten salınmayacak. Keramik-İş'te kalmaya devam ederseniz direnenler hem işten atılacak, hemde hiç bir hak alamayacaksınız» diyerek bizleri tekrar Çimse-İş'e girmek zorunda bıraktılar.

15-16 Haziran olaylarından 88 gün sonra, yani Sıkı Yönetim kalktığında temsilcilerimiz ve Sendika idarecilerimiz mahkeme tarafından serbest bırakıldılar. Ve bizler tekrar Keramik-İş sendikasında birleştik. İşveren Keramik-İş'e girmememiz için kendi tertiplemiş olduğu olayları sanki bizler tarafından çıkarılmış gibi gösterilerek 20 arkadaşımızın ikramiyelerini vermemek istedi. Fakat bizlerin bu durum karşısında topluca direneceğimizi anlayınca ikramiyelerimizi vermek zorunda kaldı.

Çimse-İş'in Toplu sözleşmesi 1.1.1971 de bittiğinde 322 arkadaşımızın 302 si Keramik-İş'in üyesi idi. Buna rağmen İstanbul Bölge Çalışma Md.ğü yetkiyi Sarı sendika olan Çimse-İş'e verdi.

Bu haksızlık karşısında İst. 1. İş mahkemesine Sendikamız vasıtasıyla itiraz ettik. Ve hatta noterden tasdikli Çimse-İş'e üye olmadığımızı bildiren dilekçelerimizi gönderdiğimiz ve de onların belgesinin sahte olduğunu bildirdiğimiz halde 1. İş Mahkemesi gerekçesiz olarak İst. Böl. Çal. Md. gibi yetkiyi Çimse-İş'e verdi. Bu haksızlıklar karşısında hiç bir dayanağımız kalmayan bizler işyerimizde direnişe geçtik.

Biz işçiler; her gün hızla artmakta olan hayat pahalılığı ve bundan doğan bunalımdan ziyade iş garantimizin sağlanmasını istiyoruz. Çünkü işverenlerimiz her yıl 70-80 arkadaşımızın gerekçesiz olarak işten atı

● Devamı 5. sayfada

İÇ YORUM

TİP üzerine araştırı

BUGÜNKÜ ORTAMIN BELİRGİN YANLARI

— Ortama genel olarak küçük burjuva yapı hakimdir. Küçük burjuva karakterler şu ya da bu şekilde yansımaktadır.

— TİP'lilerin içinde bulundukları yersiz moral, ve mesnetsiz güven dışında, sola genel olarak şaşkınlık, yılgınlık ve umutsuzluk havası hâkimdir.

— Dedikoduculuk, adam karalama, yersiz «oportünist» suçlamaları vb., gibi hastalıklar devam etmektedir.

— Kariyerist yönetici klikler tabanlarından kopup önemli ölçüde tecrit olmuşlardır. Militanlar yöneticilere karşı güven duymamakta ve isyankârlığa, disiplinsizliğe anarşiye sürüklenmektedirler.

— Teorik bilgisizlik hâkimdir. Türkiye'nin tarihi ve bugünü militanlar tarafından bilinmemektedir. Geçmiş dönemdeki kısır tartışmaların, sol gevezeliğin sonucunda teori düşmanlığı gelişmekte, «her şeh eylemdir» kanısı yaygınlaşmaktadır, maceracılık eğilimleri alan kazanmaktadır.

— Bütün bu olumsuzluklar, uyanık ve bilinçli unsurları tedirgin etmekte ve onları devrimci örgütlenme doğrultusunda birleştirmektedir. İçinde bulunduğumuz dağınıklık, anarşi ortamında, işçi sınıfı soyalizmi gerek düşünce gerekse eylem programı planında güçlenmekte, günümüzün görevlerinin ne olduğu konusunda ortak görüş belirginleşmektedir.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ

Türkiye İşçi Partisi kendinden önceki iki ayrı birikimin üzerinde güçlenmişti:

1 — 1960 öncesi sosyalist hareketin birikimi

2 — 1960 sonrası nisbi özgürlük ortamında yayılmaya başlayan «sol» düşünce ile beslenmiş küçük burjuva aydınlarındaki «sosyalizan» eğilimler.

Bununla birlikte, Türkiye İşçi Partisi'nin gerek Anadolu'da gerekse büyük şehirlerde, yeni bir kuşak yetiştirdiği, parti içinde çalışan uyanık unsurlara bir örgüt tecrübesi kazandırdığı inkâr edilemez. Ayrıca TİP. Yön dergisinin küçük burjuva radikal bilincinin genç kuşaklarda sosyalizan bilince dönüşmesine yardımcı olmuştur. Örneğin, bugünkü örgütsüzlük anarşisinin TİP deneyinden geçmemiş, TİP'in geçmişteki kitle çalışmalarında aktif görev almamış, sadece gençlik eylemleri içinden yetişmiş militanlarda yaygın olduğunu, TİP'de uzun süre görev alanların ise asgari bir örgüt anlayışına sahip olduğunu söylemek gerekir. Küçük burjuva yapısındaki TİP bile, —bilimsel sosyalist anlamda olmamakla birlikte— gelişmeye açık bir politik örgüt bilincini verebilmiştir.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ ÖRGÜTLENMESİ : 1962-1965

TİP, başlangıçtan itibaren parlamenter amaçlara göre örgütlenmeye girişmiş, seçimlere girebilmek için 15 ilde teşkilâtını tamamlamağa çalışmıştır. Burjuva demokratik imkânlarının daha kısıtlı olduğu o dönemlerde, legalite mücadelesinin bir parçası olarak atılan böyle bir adım «normal» sayılsa bile, aynı tutumun «seçime girme hakkını elde ettikten sonra da «devam etmesi ve 67 ilde «Tabela teşkilâtı» kurma çabaları TİP yöneticilerinin parlamentocu niteliğini belirlemektir, abartmaktır.

Yaygın örgütlenme, ne pahasına olursa olsun, kimlerle olursa olsun teşkilât kurma anlayışı partiye: 1) küçük burjuvaların, 2) kariyer arayan birtakım güdük politika esnafının, 3) polislerin, 4) lumpenlerin. girmelerini kolaylaştırmıştır. Özellikle Anadolu teşkilâtı baştanbaşa küçük burjuva ilericileriyle doluşmuş, bu üyelerin bilinçlendirilmesi için hiçbir çaba sarfetmeyince, TİP içine burjuva parlamentarist yapı ve burjuva dernekçilik. sendikalizm işleyişi hakim olmuştur. Ayrıca Doğu Anadolu teşkilâtı, ilerici, Sosyalist gençlerden çok aşiretçi küçük burjuva ve prekapitalist elemanların eline terkedilmiştir.

Geçmişte, yakından şahi tolduğumuz TİP Anadolu teşkilâtlanması şöyle olmuştur :

— Anadolu'da 1960 öncesi birikiminin devamı olarak yetişmiş revrimcilerin müracaatları ve görev almaları ile.

1960 sonrasında sola açılan aydınların (doktor, avukat, emekli subay vb.) müracaatları ile

— Serbest meslekle iştigal eden eski Köy Enstitüsü mezunlarının çabaları, ya da bunların akrabalarının yakınlarının gayretleri ile

— Daha önce örgütlenmiş illerden gönderilen partililerin sahte adres ihzarı ve sahte ikametgâh kâğıdı ibrazı ile (ki bu kişiler müracaatlarını yaptıktan sonra kendi bölgelerine dönmekte, kongre zamanı tekrar o ile veya ilçeye giderek kongre mazbatasım mülki âmire vermekteydiler.) TİP'in örgütlenmede yararlandığı unsurlar :

— TİP'in Anadolu örgütlenmesi (!) ve pek çok yere tabela asabilmesi, yukarıda sıraladığımesi yukarıda sıraladığımız usüller veya sol birikimler dışında, etnik ya da mezhepçi farklara dayanmaktaydı :

— Aşiret küçük burjuvaları ve prekapitalistler, daha önce çeşitli biçimlerde sürdürdükleri mücadelelerini kısa zamanda ve gitgide cesaretlenerek TİP çerçevesine kanalize etmişlerdir. Bu yüzden Doğu Anadolu'da üye kazanmak tabela asmak gayet hızlı olmuştur 1965 seçimlerinde Urfa, Diyarbakır Ağrı, Kars illerinden alınan nisbeten yüksek oylar bunun kanıtıdır. Örneğin, 65'de TİP Urfa Diyarbakır ve Kars illerinden birer milletvekili çıkarabilmiştir.

— Anadolu'daki dini taassuba ve sünni baskısına karşı direnen Alevilerin desteği ya da fiili katkıları da bu örgütlenmeye yardımcı olmuştur. Ne var ki, C.İ.A.'nın Birlik Partisi'ni kurdurmasıyle TİP bu payandadan yoksun kalmış, TİP'li aleviler Birlik partisine akmıştır.

— 1965 seçimlerine kadar Anadolu örgütlenmesi bu şekilde geliştirilmiş, TİP Merkezi, aynı usullerle 1969'da TİP'in bütün illerde seçime girebilmesini sağlamıştır.

Seçim meselesi TİP Anadolu teşkilâtında daima «bir hadise» olmuş, liste başına geçme kavgaları sürüp gitmiş bölge parti yöneticileri için, parlamento vazgeçilmez

(Devamı 5. sayfada)

DÜNYADA NELER OLUYOR

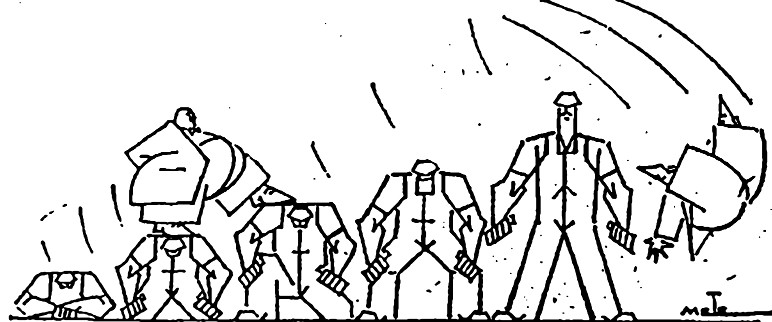
PETROL PAZARLIĞI

«Batı Avrupa'nın şu sıralarda karşılaştığı tehlike sadece petrolü vesikaya bağlamak değildir. endüstrinin enerji kaynağından mahrum kalması da söz konusudur. Bir zamanlar... bir grup geri ücke, bugün Orta Doğu'da petrol üretici ülkelerin yaptığı gibi, batı ekonomilerini fidyeye bağlamak istiyecek olsalardı, göz açıp kapayıncaya kadar savaş gemilerini Körfezde demirlemiş görürlerdi. Savaş gemisine dayanan diplomasi artık gerilerde kalmıştır. Fakat, büyük ülkeler bazan onun yerini tutacak başka bir silâha sahip olmamanın eksikliğini duyarlar, bugün çekilen sıkıntı gibi.» (The Economist 30/1/1971)

Petrol Batı Avrupa için böylesine bir ölüm-kalım meselesidir. Batı Almanya, Fransa gibi ülkelerin enerji kaynağının en az üçte ikisi petrolden elde edilir. Bu oran Hollanda'da beşte dörde çıkar. Sanayii en köhne olan İngiltere'de bile enerjinin yarısı kadarı petrolden elde edilir. Petrol fiyatlarında yapılacak ton başına 1 Sterlinlik fiyat artışı, İngiltere'ye yılda 100 milyon Sterline mal olur.

Bunun karşısında petrol üretici ülkelerin dilekleri vardır. Petrol kendi topraklarından çıkar. Fakat yaratılan değerden onların payına düşen 10da 1 dir. Geriye kalan 10 da 9 değeri uluslararası petrol şirketleriyle emperyalist devletler kâr ve vergi olarak paylaşmaktadırlar. Petrol üretici ülkeler paylarını yükseltmek üstemektedirler.

Bir süreden beri Tahran'da sürdürülen pazarlık bir ara çıkmaza girmişti. Libya ve Irak gibi devrimci hükûmetler, şirketlerle onların gerisindeki emperyalist devletler karşısında sıkı durmaktadırlar. Ancak Orta Doğu'nun çok fazla gerginliğe tahammülü yoktur. Toplantıların yeniden başlıyacağı bugünlerde bir anlaşmaya varılması mümkündür.

M.E.S işçileri konuşuyor

Bizler Makina Elektrik Sanayii işçileri olarak, iki yıldır, işveren sendikası OTOMOBİL İŞ'e kayıtlıyız. OTOMOBİL İŞ'ten bugüne kadar hiçbir iler tutar menfaat görmedik. Ve de göreceğimiz yok. Hayat pahalılığı oktan fırlamış yay gibi bütün hızıyla yükseliyor. Sarı sendikanın bunca zamandır, bizlere işverenden aldığı ücret zammı ise, sadece 45 kuruştur.

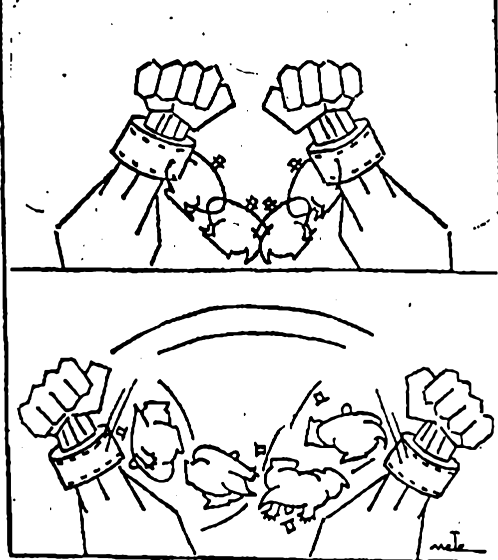
İşveren bu ayın beşinde vermesi gereken aylıklarımızı, 16 sında verdi. Daha doğrusu paramızı devamlı 20-25 gün geç vermekte. İkramiyelerimizi dahi tak sit taksit veriyorlar. Çoluk çocuğumuzu çok müşkül maddi şartlar altında evde bırakıp, işyerlerinde ölesiyle çalışmak zorunda kalıyoruz. İşveren, bu şartlar altında çalışan bizleri; ufak ve basit dalgınlık hatalarımızdan, ötürü bahane ederek işten atmakta. Bunu «bilmem ne kanunu, falanca maddesi» diyerek yapmakta, yani kanunlarına uyduruyorlar.

Senelik izinlerimizi ise gereği gibi kullanamıyoruz. Fabrikamız açıldığından beri izine çıkamıyan arkadaşlar var. İzin günlerimizi kendi durumlarına göre ayarlıyorlar. Bizler, evlenme, düğün, ölüm gibi durumlarda yıllık izinlerimizi kullanamıyoruz. Onların verdikleri izinde ise, beş parasız evde hapis gibi oturuyoruz.

Genato fabrikasi işçilerinin, işveren tarfından lokavtı ve diğer işyerlerindeki tenkisatları protosto için, sarı sendikamız OTOMOBİL - İŞ'in başlattığı oturumlarda (!) bütün Türkiyedeki OTOMOBİL - İŞ yerlerinde tatbik edildiği gibi, başkan AYDIN ÖZEREN baştemsilcimize telefon ederek «Çalışın çalışın ama dışarıya karşı oturuyormuş gibi görünün» diyerek telefonu kapattı.

Fakat, paramızı alamadığımız için yaptığımız protosto oturumunda işveren bizlere «işimden defolun, hepinizi işimden kovmak için fırsat veriyorsunuz.» diye bize hakaret ettiğinde sayın başkan (!) Aydın Özeren'i değil fabrikada görmek, sesini telefonda bile işitmedik.

M. E. S. İşçileri

«İşçilerin zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyleri yoktur».

AÇIKLAMA

6. Sayımızda yanlışlıkla çıkan Genç Sinemanın bildirisi üzerine gelen Sinematek'in açıklamasını yayınlıyoruz. Sosyalist; genellikle çalışan yığınların, özellikle İşçi Sınıfının sınıf problemlerine arenadır. Bir sanat dergisi değildir. Yeni yanlışlıklara yer kalmaması için, bu tür yazıların gönderilmemesini rica ederiz.

Sosyalist

Sosyalist Dergisi Yazı İşleri Müdürlüğü
Sosyalist Dergisi
Lâleli Caddesi, Çelikpalas 1/2
Lâleli - İstanbul

Sosyalist Dergisi Yazı İşleri Müdürlüğüne,

Sosyalist'in 6. sayısında hem Sinematek'de görevli olan bizleri, hem de binlerce devrimci Sinematek üyesini şaşırtan bir yazı okuduk. Yazı «Sinematek'in Bildirisi» başlığını taşımakta, altında da Genç Sinema dergisini çıkaranların yayınladıkları ve Sinematek'i Amerikan emperyalizminin yardakçısı durumuna düşmekle suçlayan bir bildiri metni yer almaktadır.

Bu yazı konusunda birkaç noktayı açıklamayı gerekli bulduk:

1. Sözkonusu bildiri Sinematek tarafından değil, Genç Sinema dergisini çıkaranlar tarafından yayınlanmıştır.
2. Sosyalist gibi devrimci bir derginin sözkonusu sayısını çıkaran arkadaşlar, ülkemizde devrimci sinema örneklerinin ilk olarak gösterilmesi ve gene ülkemizde halkımızın gerçeklerini yansıtan bir sinemanın kurulması yolunda bunca

● Devamı 5. sayfada

MİMARLAR ODASI

işçi sınıfı ve köylü yığınlarının devrimci mücadelesine katılacağını bildirdi

Yurdumuz Türkiye, emperyalist dünya zincirinin sömürülen bir halkasıdır; ve yabancı-yerli tekelci sermaye ile tefeci-bezirgân sermaye tarafından yağma edilmektedir. Halkımız ise günden güne daha çok yoksullaşmakta ve ezilmektedir.

Tekelci sermaye sömürüsünü sürdürebilmek için ülkemizdeki yatırımları ve buna bağlı olarak teknik kadroyu kontrolu altına almak istemektedir Bu kontrolu kurumlaştırmak üzere, siyasî iktidarları aracılığı ile yasalar çıkarmakta ve girişimlerde bulunmaktadır. Personel kanunu, Devlet Proje İhale Usulü Kararnamesi, Ortak Pazar'a katılma, Özel Okullar, Odaların hukukî durumunda yapılmak istenen değişiklikler hep bu çirkin oyunun birbirini tamamlıyan parçalarıdır.

Bu oyun, halkımızı yer altında ve gecekondularda oturmağa; bizleri ise Boğaz Köprüsü ve lüks konut ressamlığına, daha fazla sömürülmeğe giderek işsizliğe ve yoksulluğa mahkûm etmek istiyenlerin oyunudur.

Halkımızın, mesleğimizin ve bizlerin sorunları ayni sorun'un parçalarıdır. Bütün bu sorunlar ancak ve ancak birlikte çözülebilir. Ve mücadelemiz halkın mücadelesinin bir parçasıdır.

Biz, Mimarlar Odası olarak, işçi köylü yığınlarının devrimci mücadelelerine, öğrencilerin ve bütün demokratik yurtsever güçlerin baskı ve terör kanunlarına karşı mücadelesine katılacağımızı halkımıza duyururuz.

Bildiri Halkımıza

Bossa, Güney sanayi, Paktaş ve Özbucak fabrikalarından atılan yüzlerce işçi, bugün hiçbir fabrikaya, hiçbir işyerine alınmamaktadır.

Patron ve sarı sendika zulmüne karşı geldikleri için, SÖMÜRGE BAŞ KALDIRDIKLARI İÇİN, Bossa'da üzerlerine cop, bomba ve kurşun yağdırılan yüzlerce işçi kardeşimiz; önce karakollara çekilerek işkencelere tabi tutulmuş, sonra da işyerlerinden kovulmuşlardı. Bu gün bu işçilerin tümü KARA LİSTELERE alınmıştır. Yâni aileleri ve çocukları ile birlikte AÇLIGA ve SEFALETE mahkûm edilmişlerdir. Kimi işçi kardeşlerimiz hasta çocuklarına ilâç ve doktor parası bulamamaktadır.

Milyonlarca İŞSİZLER ORSU'na gittikçe yeni yığınlar katılmaktadır. Açlık ve sefaletin üstünde KANLI BİR İKTİDAR SÜRDÜREN PATRONLAR SÖMÜRÜYE BAŞ KALDIRANLARI VURDURMAKTADIR!

Zonguldak'ta, Kanlı Pazarda, Aliağada, 15-16 Haziranda, Gamakta, Gislavette şehit edilen işçi kardeşlerimiz İŞÇİ SINIFININ en yiğit, en kararlı, en bilinçli savaşçılarıydı.

Çukurovanın yiğit işçileri!

KARDEŞLER!

İşçi dayanışmasının ülkemizde en güzel örneğini verdik. Çukurova Basma fabrikasında, grevci işçi kardeşlerimize karşı patronların birleştiği günlerde ADANA'DA bütün fabrikalarda tezgâhlarımızı durdurarak oyuna gelmedik.

Bossa'da sarı sendika ve patrona karşı mücadele eden bilinçli işçi kardeşlerimiz işten atıldığında İŞÇİ DAYANIŞMASI nedir? gösterdik

O günkü birliğimizden korkan patronlar, arkadaşlarımızın kartlarını geri vermek zorunda kaldılar.

Bu gün gene Bossa'da tenkisat kararı alınmıştır. 800 işçinin tekrar işten atılacağı söylenmektedir;

● Devamı 5. sayfada

Teknik boya fabrikasında GREV

Topkapı da 450 işçi çalıştıran Teknik Boya fabrikasında 11 Şubatta başlıyan grev işçilerin bilinçli birlik ve dayanışmasıyla yürütülmektedir. İşveren İbrahim Acar ile Hür Mensucat Sendikası arasında yürütülen ikinci dönem toplu sözleşme müzakereleri uzlaştırma kurulundan da çıkmıştır. Uzlaştırma kurulunun kararını gerek sendika gerekse işveren kabul etmemiştir. Bunun üzerine Hür Mensucat Sendikası haklı olarak grev uygulamasına geçmiştir. Hür Mensucat Sendikası işverenden taleplerini geniş ölçüde işçilere danışarak istemiştir. İşçilerle yaptığımız konuşmalarda, işçiler neler istediklerini şöyle sıraladılar :

1 — Asgarî ücret 28 T. Lira
2 — Ücret zammı birinci sene 8 TL. ikinci sene 8 T. Lirası
3 — İki maaş ikramiye
4 — Çocuk zammı 20 T. Lira
5 — Yemek parası 5 TL. yol parası 4 T. Lira
6 — Odun parası 500.00 TL.
7 — Doğum parası 500.00 TL., ölüm parası 750.00 TL., evlenme parası 1000.00 TL.
8 — Beş seneye kadar bir ay izin.
9 — İki kat iş elbisesi, bir çift Beykoz kundurası.

İşçiler bütün bu haklı isteklerini işverene kabul ettirebilmek için GREV'e gittiklerini, asıl önemlisi İŞ GÜVENLİĞİ istediklerini ve hiç birinin iş güvenliği olmadığından yakınıyorlar.

İşçiler neler diyor : Bir işçi; «İşveren dilediği an bizi kapı dışarı edebiliyor. Buna dur demenin yolları aranmalı, işveren bizi istediği zaman fabrikadan çıkaramamalı» diyor. Bir başkası; «İşçi, isteği üzerine işten ayrılma durumunda, işçinin kıdem tazminatının verilmesi lâzımdır. Bu hakkımızda, garanti altına alınmalıdır.» Yine aynı yerde çalışan bir başka işçi bir başka derdini dile getiriyor: «Atölye iken fabrika yaptı, işçinin sırtından. Asitli, klorlu, zehirli maddeler, sular içinde çalışmaktayız. Hava tertibatı tok. Fabrika doktoru gelir gider, işçiye görünmez. İşverenin işleri çok iyi gidiyor. İstese bizim hakkımızı verebilir. Teknik Boya olarak Türkiye'de birinci, Avrupa'da üçüncü». Diğer bir işçi arkadaş da şunları söyledi : «Pahalılık İşsizlik her şeyin karşısındayız. Hükümetin tutumuna karşıyız. İşçinin silâhını elinden almak isteyen tutumlara karşıyız. Bu kadar zengine, bu kadar kodamana, bu kadar önem vermeye karşıyız. Biz işçi olarak, bunların hepsine karşıyız. Yürüyüşlere mitinglere katılacağız. Yeni kanunlardan haberimiz var, onlarada karşıyız. Biz işçi olarak, pahalılığın karşısında, bir çayın 40 kuruş olmasının karşısındayız.

«Son konuştuğumuz işçi arkadaş da şu fıkrayı anlattı bize: «Bir kediyi bile iki üç gün aç bırakırsan ne olur? Yiyecek bir şey verecek diye bekler. Dördüncü gün ne olur? Açlıktan ölmemek için fırlar gözünü çıkarır. Bunu bilsin işverenler».

Yaşasın işçilerin sınıf mücadelesi.

KARYERİZM - DEMOGOJİ - PARTİ

(Baştarafı 1. sayfada)

kartmaktır. Bunun en küçükburjuvaca geçer akçası, her ne olursa olsun: (Otorite düşmanlığı + Otorite megolamanlığı) dır. Aklınca «Adam Kandırmaktır».

Aman: bin düşünüp, bin davranıp bir söyliyelim. Karyerizmin ezeli mas kesi demagojidir. Demagoji: yalan. yanlış lâfla kuru kalabalığı ayartmaktır. Bu iki başlı canavarın en az kurban bulduğu yer: Modern İşçi Sınıfı, özelikle «Fabrika Cehennemi» nin ateşi içinde yana yana arınmış Çalışanlar yığınıdır. Karyerizm ve Demagoji canavarının başını kesmek için icat edilmiş tek giyotin: Proletarya Partisidir. Proletarya Partisinde, kişi boynunu kıldan ince bilmiyen kimsenin Sosyalizmi ağzına alması, bir suikast değilse, affedilmez toyluk olur.

SUPERLİT

(Baştarafı 8. sayfada)

yorlar. Bunu toplu sözleşmelerdeki aldığımız haklar neticesinde ücreti artan arkadaşlarımıza uyguluyorlar. Sabah yataktan kalktığımızda acaba çıkışımız verildi mi? İş garantimiz yerinde duruyor mu? korkusuyla işyerine geliyoruz. Yerinde durduğunu gördüğümüzde bizi 2. büyük korku alıyor. Acaba bir hata yaparmıyım işveren bunu bahane ederek işten atar mı düşüyncesiyle çalışırken makinalara elini, kolunu ve hatta kafasını kaptıran arkadaşlarımızın feci akibetlerine çok kez tanık olduk. rine çok kez tanık olduk.

Bu nedenlerle Fabrikamızda isteklerimizi alıncaya ve Toplu sözleşmemiz yapılana kadar DİRENİŞİMİZ devam edecektir.

Halkımıza

(Baştarafı 4. sayfada)

Kardeşler; Patronlar sendika farkı gözetmeksizin bütün bilinçli işçileri, grevcileri ve işçi davasından yana olanları fabrikalardan kovmak niyetindeler. Çünkü, artık patronların oyunlarına karşı UYANIŞ BAŞLAMIŞTIR. PATRONLA MÜŞTEREK ÇALIŞAN SARI SENDİKALARDA BİLE tabandaki işçi, sendika yöneticisinden hesap sormaktadır.

Patronlar işçilerin bilinçli ve kararlı direnişleri karşısında boyun eymek zorundadırlar.

O halde bize düşen görev nedir? Ne yapmalıyız?

1 — İşçi çıkartılmasına karşı,

2 — Fabrika temsilcilerini işçilerin seçmesi için

3 Çıkartılan işçilerin işlerine geri alınması için,

4 — İşçilerden kanunî sendika ödentileri dışında para kesilmemesi için,

5 — Askerî ücretin, paramızın bugünkü değerine göre yeniden düzenlenmesi, ücretlerimizin zamlar, vergiler ve pahalılık gözönünde tutularak artırılması için,

Amerikan emperyalizmi ve yerli ortaklarının ekonomik ve siyasi zulmüne karşı mücadele edenlerin yolu BİZİM YOLUMUZDUR!

Bu yolun sonu zaferdir! DEVRİMDİR!

YAŞASIN DEVRİM!
YAŞASIN HALKIMIZ!
ADANA İ. T. İ. A.
FİKİR KULÜBÜ

Afyon devrimci gençlik örgütü tüzüğü

AD ve MERKEZ:

Madde 1 — Afyon Devrimci Gençlik Örgütü cemiyetler kanununa göre kurulmuş bir gençlik örgütüdür.

Adres: Vali Paşa Cad. 42 Soyak Apt. Daire: 1 Fatih — İSTANBUL

NİTELİK VE AMAÇ:

Madde 2 — Örgütümüz Emperyalizm ve Feodal kalkınmlara karşı verilen halkımızın Milli Demokratik Devrim mücadelesinde Sosyalist Gençliğin düşünce ve eylemini geliştirilmesi amacı ile kurulmuştur. Örgütümüz amaca ulaşmak için gerek eğitim ve propaganda çalışmalarında bulunur, Toplantılar düzenler. yayın yapar sergiler açar.

ÜYELİK:

Madde 3 — Örgütün amacını benimseyen Afyon yöresinden olup İstanbulda yüksek öğrenim yapan her genç üye olabilir. Üyelige kabul için aday üye giriş bildirmini doldurmak gerekir. Üyeliğe baş vurduktan en çok altı ay içinde örgüt yönetim kurulu asil üye olup olmayacağı hakkında karar verir. Yönetim kurulunun üyeliğe kabul etmediği kimselerin örgüt genel kuruluna baş vurma hakları vardır. Üye olabilmek için cemiyetler kanunuda yazılı şartların olması gereklidir. Üyeliğe baş vuran her aday üyeden bir defaya mahsus olmak üzere 10 TL. ödenti alınır. Aday veya asil her üye ayda en az 2,5 TL. ödenti vermek zorundadır. Yıllık ödenti tutarı 120 TL. nı geçemez. Üyeler yetkili kurullarca verilecek görevleri yapmak zorundadır.

Aday üyelerin Genel kurulda söz hakları vardır. Oylamaya katılamazlar. Örgüt organlarının seçimlerinde seçme yada seçilme genel kurul toplantısının katılan asil üyelerin hakkıdır. Asil üyelerin 1/5 nin imzası ile örgüt genel kurulu toplantıya çağrılabilir. Üyelikten ayrılma, üyelerin yazılı istifaları ile olabilir.

Madde 4 Örgütümüzün hiç bir siyasi amacı yoktur.

ÖRGÜTÜN ORGANLARI:

Madde 5 Örgütün Organları yönetim, Denetim, onur ve genel kuruludur.

a) Genel kurul: Örgütün asil üyelerinden oluşur. Ve salt çoğunlukla toplanır. Çoğunluk temin edilemezse ikinci toplantı çoğunluksuz yapılır. Kendine bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir yazman seçer örgütün geçmiş yönetim kurulunu aklar.

Yönetim, denetim, onur kurullarını seçer. Orgüt tüzüğünü değiştirir. Bu değişiklik en az toplantıya katılanların 2/3 oyu ile olur. Kararlarını üyelerine yazı ile, başkalarına basın yolu ile bildirir. Yılda en az bir kere toplanır.

b) Yönetim kurulu : 5 asil, 2 yedek üyeden oluşur. İlk toplantısında bir başkan bir yazman ve bir sayman seçer. İŞki genel kurul toplantısı arasında örgütü yönetir. Gerekli çalışmaları yapar.

c) Denetim kurulu : İki asil bir yedek üyeden oluşur. Yönetim kurulunun çalışmalarını, hesaplarını inceler, Genel kurula rapor verir.

d) Onur kurulu : Üç asil bir yedek üyeden oluşur. Tüzüğe aykırı davranan üyelere cezalar verir. Bu cezalar para cazası üyelikten geçici ve kesin çıkarmalar olabilir. Onur kuruluna ancak yönetim kurulu aracılığı ile baş vurulabilir.

ÖRGÜTÜN GELİRLERİ :

Madde 6 — Örgütün başlıca gelirleri ödentiler, bağışlar dernek mallarından ve yayınlardan elde elde edilenlerdir.

ORTAK HÜKÜMLER:

Madde 7 — Yedek üyelerin bulundukları kurullarda söz hakları vardır. Oy hakları yoktur.

Madde 8 — Kapatılma durumunda örgüt malları yönetim kurulunun alacağı karara göre aynı amaçlı başka bir örgüte verilir.

GEÇİCİ HÜKÜM :

Madde 9 — Bu tüzüğün genel kurulca kabulünden sonra yönetim kurulu gerekli işlemleri yapar.

Madde 10 — KURUCULAR

Adı ve soyadı, Baba adı, Adr... işi doğumyeri ve yılı

İlhami Alkan, Peyami Afyon Talebe Yurdu Şehremin/İstanbul, Öğr. Afyon 1950, T.C.

Metin Üslü, Enver, Afyon Talebe Yurdu Şehremin İstanbul. Öğr. Afyon. 1948 T.C.

Hamdi Hızal, İbrahim, Afyon Talebe Yurdu Şehremin İstanbul. Öğr. Afyon. 1949 T.C.

Kâmil Keskin, Muhsin, Afyon Talebe Yurdu Şehremin İstanbul. Öğr. Afyon. 1949 T.C.

Mehmet Öztekin, İsmail, Afyon Talebe Yurdu, Sehremin İstanbul. Öğr. Afyon. 1949 T.C.

Haçlı seferlerine

(Baştarafı 6. Sayfada)

kâmî idi. İkisi arasından da «Cav — Cavların» ve «Mav — Mavların» Kurbağalı Deresi akıyordu. Öteden, Saray — Sazende Hacıvatbaşı «kaba kaba» yellen dikçe, doğma büyüme Dere Han olan Karagözbaşı karmağrısından beter bir «gurultu» tutturdu. Ortalığa toz duman arttırdılar. 50 yıl, Kelle-i Hacıvat sayesinde, bir dudağı yerde, bir dudağı gökte deccal kesildi. Korkudan dişler kenetlendi, gözlere perde indi. Biraz ayılır gibi olunca, bir de baktık ki : Kelle-i Karagöz sayesinde, 50 yıl, şu meşhur «Aptal Bakire'den» daha masum bir tazecik olup çıkmış. Bu sefer de milletin erkekliği kabarıverdi.

Sahneyi tutan yalnızca Hacıvat ile Karagöz olsa insan gam yemiyecek İşte gelmiş gidiyorlar, varkın şu Dede — Yadigârları da İşçi Sınıfının sırtından bir «Dem çektin» diyecek. Ama, sanki Mart kedisi mübarekler! Ne zaman Kerime ve Mahdumı sahibi oldular, ne zaman Kerime ile Mahdumu başgöz ettiler; doğrusu, bu el ve bel çabukluğuna 50 yılın emektarları bile pes etmiş olmalı. İlk cenin ana tarafından Hacıvatgilin, Baba tarafından Karagözgilin yavrusu. Dişi çıktı. Adı : Akpembe. Mahalleli, «Mav — Mav Gelinlik» diye çağırır. İkinci yavru Karagöz Hatun'dan doğmadır. Nerden peydahladığı bilinmez. Tıpkı destancıl Aykağan gibi, «günlerden bir gün» Karagöz Hatun'un «gözü yanıp parladı. Erkek — Oğul doğurdu. Çocuk birinci gün yürüdü, üçüncü gün ata bindi, yedinci gün Ok-Yay kuşanıp avlanır oldu.» Dedem Korkut, ol yiğide «Aktolgar — Caygar» adını bağışladı. Aktolgar — Caygar Efe ile Mav — Mav Gelinlik şu günlerde «Yolcu» bekliyorlar.

Hâlâ kanayan kurşun yaralarının üstüne tulûat tuz — biberi mi ekmek istedik ? Kat'iyyen HAYIR! İlk ihtarımızı yapıyoruz : Bitsin artık rezil tulûatçılıklar uğruna İşçi Sınıfının ve İşçi Sınıfı Devrimci Aydın Militanlarının kırdırılması!

Genç arkadaşlar, sizin yediğiniz kazıklardan, başınız üstüne çevrilen fırıldaklardan, çok çok bir kuşak daha eski olan bizler de aldık nasibimizi. Yüzlerle sayılıyorduk, geriye bi rdüzüne ya kaldık, ya kalmadık. Çoğunluk, doğru dürüst bir savaçsık olsun veremeden rezil demogogların ve kalpazanların elinde çarçur olup gitti. Baktık ki, GENÇLİK HIZI ile davranıp bataklığın üstüne yürümek birşeyi çözmüyor, tam tersine hep biz kaybediyor, biz telefat veriyoruz : İşçi Sınıfının Düşüncesi ile Davranmaktan başka çıkar yol olmadığını kavradık. Kavradık ama, çok geç. Ve bu bize pahalıya oturdu.

Tarihe şöyle bir bakın : Tarikat — Yuvar Şeyhlerinden, Mollalarından, ve Efelerinden Türkiye Burjuvaisi bile hayır görmemiş ; biz mi göreceğiz ? Küçükburjuva ikirciliğine yer yok. Elinizi kapan kalpazan ellerini koparıp atın. Yoksa; kolunuzu kökten verseniz gene kurtulamıyabilirsiniz. Bu işte İşçi Sınıfı Düşüncesi ile işlenmemiş ham yiğitlik sökmez. Ya bir hain kurşunla pisi pisine götürürler insanı, ya tez zamanda paçavraya çevirirler. Bir daha, bir daha tekrar ediyoruz; bir tek çıkar yol var : 1 — İşçi Sınıfının Kurtuluşu uğruna 100 ve 50 yıl durmadan sancıyan BEYİNLERİN ÜRETTİĞİ BİLİM VE TEORİYİ, asgari ölçüdde olsun, özümleyip sindirmek. 2 — Top top derlenip İşçi Sınıfı Denizine dalmak; orada her çeşit burjuvaca ve küçükburjuvaca kirlerden arınmak; böylece, İŞÇİ SINIFI İLE DAVRANAN, tam hedefe tam zamanında vuran, GÜÇLER OLMAK.

Bunu göz alabiliyor muyuz, alamıyor muyuz ? Her Militanın — Hayır, İşçi Sınıfının değil — alınyazısını cizecek yakıcı soru işte bu. Cevabını İşçi Sınıfına değil, kendinize vereceksiniz.

Adel Kalem Fabrikasında işgal

(Baştarafı 1. sayfada)

vurmuştur. Olayı Fabrika içinden gören komando üsteğmeni ve komando başçavuşu olay yerine koşarak, gelişmesi muhakkak mümkün olan bir olayı önlemiş. «Neden ve kime vuruyorsunuz» diyerek Haşim Çavuşu ve askerlerini olay yerinden derhal uzaklaştırmıştır.

Olayda bayılan işçi Mehmet Üzüm; işçi arkadaşlarının sırtında asfalta kadar götürülüp hastahaneye sevkedilmiş, rapor almıştır. Halen evinde tedavi olmaktadır.

Tutuklanan 4 işçi geceyi nezarette geçirmiştir. Ertesi gün saat 13,30 da Hükümet Tabibliğine çıkarılmış, 10'ar günlük rapor alındıktan sonra, saat 15.00 de Sorgu Hakimliğinde sorguları alınarak mahkemeleri başka bir güne ertelenerek serbest bırakılmışlardır. Kız işçi, tekme ve başka darbelerden rahatsızlandığı için, Haydarpaşa Numune Hastahanesine gönderilmiştir.

İşveren, kendi arabasını, uşakları olan 10 işçiyi, sorgu hakimliğine ve ilgili yerlere götürüp getirmek üzere, emirlerine vermiştir.

Direnen işçiler yaralı arkadaşlarıyla muntazam ilgilenerek, işverenin çeşitli oyunlarına göğüs gerip, mücadelelerine, azimle devam ediyorlar.

İŞÇİ SINIFININ DÜŞMANI;
UZATMALI HAŞİM ÇAVUŞ

15-16 Haziran İşçi Direnişinde sermayedarların kiralık tahripçileri ve ajanları tarafından Haymak fabrikası tahrip edildi. Ama, Sıkıyönetimden istifade eden işverenler ajanları değil, hiçbir suçu olmayan, bilhassa fabrikanın eski işçilerinin (ücretleri yükselmiş ve tazminatı birikmiş olan 44 kişinin) listesini Haşim Çavuş'a vererek tutuklattırdılar.

Yakacık Karakolunda bir gece tutuklu kalan işçiler ertesi gün sorgularına devam edilmek üzere Kartal Jandarma Karakoluna alındılar; Haşim Çavuş tarafından sorguya çekilen 20 kişinin ifadesi ile diğer 24 işçinin ifadeleri birbirinin tam tersidir. İlk ifadesi alınan 24 işçi Sıkıyönetim mahkemesince serbest bırakılmıştır.

Haşim Çavuş'un 20 işçiye imzalattığı ifadeler kısaca şöyledir: «Ben Haymak fabrikası tahribatına katıldım.. Haymağı taşladım.. polislere mukavemet ettim.. suçluyum.. suçumu kabul ediyorum.»

Sıkıyönetim mahkemesinde avukatlar bu ifadelere itiraz etmişler bunun üzerine Haşim Çavuş mahkemeye sevkedilmiştir.

Sıkıyönetim esnasında serbest bırakılan işçiler Kartal Jandarma Karakolunda Haşim Çavuşu ziyaret ettiklerinde karakolda bulunan 4 aylık hâmile eşi korkudan çocuğunu düşürmüştür.

Adel Kalem fabrikasındaki işçilere karşı 2000 civarında mermi yaktıran ve işçi Mehmet Üzüm'ün boğazına sarılarak akserlerine dibçikleten zalim Haşim Çavuş; tutuklu Adel işçilerine «Benim size 16 Haziran'dan kinim var bunun acısını sizden çıkaracağım» şeklinde konuşmuştur.

ÖRNEK İŞÇİ
DAYANIŞMASI

Maltepe E.C.A. pres döküm fabrikaları işçileri kendi aralarında kurban kesmek için 1300 lira toplamışlardır. Fakat; Adel Kalem Fabrikasında işçilerin, işverene karşı sendika seçme ihtilâfından ötürü başlattıkları direnişi öğrendiklerinde çadır ve yiyecek ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için; topladıkları kurban parası 1300 lirayı Adel Kalem Fab. işçilerine vermişler ve ayrıca değişik günlerde temsilcileriyle beraber 3-4 defa Adel Kalem Fabrikasına gruplar halinde giderek arkadaşlarını ziyaret etmişlerdir.

Yaşasın Türkiye İşçi Sınıfının beraberliği ve kardeşçe dayanışması!

Tüccarzade

(Baştarafı 2. Sayfada)

lacak; ticaret şirketleri, kanallar, büyük tarım ve endüstri kurulacak; o vakit Sosyalist hayat ister istemez genişleyip yayılacak.

Herhangi bir memleket te fabrikalar, şirketler kurulursa, orada, mutlak, sosyal hayat uyanır. Herhangi bir yerde, hayat neden sosyal bir biçime bürünürse, orada sosyalistler türer.

Memleketimizde pek basit olan işçi hayatında bile; -örneğin reji, vapur, gaz, tramvay şirketlerinde - işçinin yaşayışı ne kadar elemli ve sefalet - âmizdir.

Acaba bunların hakları korunuyor mu? Kaza ve felâketlere karşı kendilerine yardım olunuyor mu? Aile ve evlâtları yoksulluğa düştüğü zaman elinden tutuluyor mu, korunma tedbirleri alınıyor mu? Bu müessesecler milyonlar kazanıyor, koskocaman han ve apartmanlar yaptırıyor. Direktörleri, İdare Meclisi üyeleri lâstikli arabalar içinde. Nice israflarda ve sefahatte!.. Acaba, servetlerinin en büyük üretici gücü olan bu sakat ve perişan vücutların dinlenmeleri için bir kulübe olsun yapmak fikrinde bulunuyorlar mı?

İşte, şu en küçük mülâhazalar gösterir ki, bir Hükümetten istibdat şekli, despotizm kalkmakla, oradan zulüm ve tahakküm kalkmış olmaz. Bütün basit ve yoksul sosyal tabakalar, yine bin türlü ihtiyaç ve haksızlığın kurbanı olarak inler. İşte buna biricik çare demokrasi ve özellikle SOSYALİZMİN GELİŞMESİ VE GENİŞLEYİP YAYILMASIDIR.

Bir defa memlekete elekrik yerleşsin, endüstri hayatı ve büyük müesseseler teşekkül etsin; o vakit SOSYALİZMİN NE BÜYÜK BİR KUVVET, NE SAĞLAM BİR KORUYUCU VE DAYANAK NOKTASI olacağı anlaşılır.

(1) Haydar Rifat'ın daha önce yayınladığı «Avrupada İhtilâl Fırkaları» adlı eser için bakınız:

A. Cerrahoğlu, Türkiye'de Sosyalizm (1848-1925) S. 70-72.

(2) Sayın Doçent Mete Tuncay, bu önsöz hakkında, şu hükme varıyor: «Bilgili olmasa da, gerçekten büyük bir sağduyu ile kaleme alınmıştır.» Türkiye'de Sol Akımlar (1908 - 1925), S. 43-44.

A. Cornıhoğlu

TİP üzerine

(Baştarafı 4. sayfada)

tır.

1965-1970

Bu dönemde örgütlenme —1968 sonrasında Aybar'ın seçim çabaları dışında— büyük ölçüde yavaşlamış, Aybar/Aren bölünmesinden ve MDD ajitesyonlarından, hele yitirilen özel 1969 seçimlerinden sonra: önce ilçeler, sonra da iller birer ikişer kapanmağa başlamıştır.

1970 Büyük Kongresinden sonraki TİP yönetimi işçi sınıfının yoğunlaştığı illere ağırlık vererek, çalışmalarını bu ralarda yoğunlaştırma yolunu tutmuştur.

(Devamı gelecek sayıda)

AÇIKLAMA

(Baştarafı 4. sayfada)

ma alanında da olsa kişisel amaçlarla saptıranlara söylenecek çok kesin sözler olsa gerektir. Nitekim Sinematek'te yapılan ve Genç Sinemacıların da çağrıldıkları toplantıda gerekli cevaplar verilmiştir, bundan böyle de verilecektir.

5. İlişikte size Sinematek'in Ocak ve Şubat ayı programını yolluyoruz. Küçük bir inceleme kurumun özelliklerini belirlemeye yeter sanıyoruz.

Sinematek görevlileri adına bu açıklamamızın Sosyalist okurlarına iletilmesinde yardımcı olacağınızdan emin olduğumuzu bildiririz.

Saygılarımızla.

Türk Sinematek'i

emeği geçmiş bulunan Sinematek'i yanlış ve kışkırtıcı biçimde suçlayan bir bildiriyi yayınlamadan önce suçlayıcılar ve Sinematek konusunda gerekli bilgiye sahip olmalı idiler. Bunun tersi yapıldığında devrimci eyleme yardımcı olabilen bir kurum, onu tanımayan geniş okur kitleleri gözünde yanlış değerlendirilir ve sinema alanında da olan daha geniş plândaki devrimci eyleme zararlı sonuçlar doğurur. Ama şu anda sorun bu noktanın nasıl gözden kaçtığını tartışmak değil işin doğrusunu okur önünde birlikte ve doğru bir biçimde yeniden koyabilmektir.

3. Sinematek, 5 yıllık programlarından da anlaşılabileceği gibi Potemkin Zırhlısı, Ana, Sıradan Faşizm, Kuru Hayatlar v.s. gibi filmlerin yanısıra politik özü bulunmayan ya da yanlış bir politika çizgisini öneren filmleri de gösterir. Çünkü amacı genç kuşaklara şimdiye kadar sinema sanatı alanında yapılanları aktarabilmektir. Önemli olan, bu filmlerin Sinematek'te hangi yolda değerlendirildiğidir. Ülkemizde, devrimci nitelikteki filmlerin bu niteliklerinin, olmayanların da yanlışlıklarının genç kuşaklara gereğince anlatıldığı ve tartışıldığı Sinematek'den başka bir kuruluş bulunduğunu bilmiyoruz. Böyle olunca Sinematek'in Amerikan, Japon, Hint ya da Sovyet filmleri göstermesi önemli olmaktan çıkar, bu filmleri değerlendirmesi önemli duruma gelir. Amerikan filmleri de aynı yolda değerlendirilmiştir.

4. Sinematek'in Amerikan emperyalizminin yardakçısı olup olmadığına dair karar vermek Genç Sinema dergisini çıkaranların yetkisinde değildir. Binlerce genç insanın sinema sanatının örnekleri ile hesaplaştığı böyle bir kurumun yerini saptamak ancak gerçek devrimcilerin ve onların örgütlerinin Sinematek üyeleri ile birlikte yapabilecekleri bir iştir. Ve böylesine bir saptamada da devrimci eylemi sine-

Sunuş

(Baştarafı 2. Sayfada)

Bizde bu yok!

O yoksa, tam bir «Sosyalist parti» de yoktur.

Tabiî yok sözü ortada hiç bir şey bulunmuyor demek değildir. Bir cereyan, bir hareket, hattâ bir teşkilât bulunabilir. Fakat bu hareketin ve teşkilâtın Leninci kavrayışla «Parti» olması çok daha başka şeydir. İleride göreceğiz?

Bunu bilmiyen, yahut bilip te söylemekten korkan kişi, ya Leninizmi softaca ezberlemiş bir skolastiktir, medrese kaçkınıdır; yahut ta gayet sinsi, gayet tehlikeli bir «harekette kuyrukçu» veya bozguncu'dur.

Her iki halde de her iki kategori zihniyet, proletaryanın inkilapçı keşif kolu için yalnız lekedir ve yalnız ağır bir yüktür. O kadarla da kalmaz. Hareketin bir kankıranı ve düşdanıdır. Öylesi hemen ameliyat edilmiye muhtaçtır.

Bu yanlış!

Sosyalist yanlış karşısında ne katır inadıyla direnir, ne «kocakarı» bunaklığı ile yamyassı apışıp kalır.

Gerçek sosyalist, yanlışı önünde, o hatayı düzeltinciye kadar çelikten bir yay gibi önce gerilir ve sonra sağlamlaşan ve düzelen taze inancıyla, gerileyişini fersah fersah aşarak, bir hamlede zenbereğinden fırlar ve ilerler.

İşte günün gücü! Ve boynumuzun borcu.

«Kişiler (bireyler) için doğru olanı, uygun değişikliklerle siyasete ve Partilere de tatbik etmek mümkündür. Makul olmak yanlışa düşmemekten ibaret değildir. Hatasız inkıl olmak, esaslı yanlışsızı yoktur ve olamaz. Maları düşmemek ve yanlışları kolayca ve çarçabuk tanıir etmeyi bilmektir.» (L.: Çocuk Hastalığı, s. 25)

Onun için hayatı Partinin vaşayışı ile hal ve hamur olmuş, saçını orada ağartmış, başını ona adamış bulunan her mücahit (militan) yoldaş, o Parti «günah» ının kefaretini böyle açık seçik satırlarla vermiye mecburdur.

Mecburiyete uydum.

Bu gücü ne dereceye kadar başaracağım?

Yalnız, elimden geldiği kadar değil, - son Merkez Komitesinin kararına göre — mecbur olduğum dereceye kadar uğraşacağımı

(Devamı gelecek sayıda.)

Tarım işçileri

(Baştarafı 1. sayfada)

değildir.

On binlerce topraksız, az topraklı ve çoğu ırgatlık yapan sizler böyley ken; Neden Anayasa uygulanmaz ? Neden tarım iş kanunu çıkarılmaz ? Neden toprak reformu yapılmaz ?

Çünkü bu düzen sömürücü sınıfların düzenidir. Siyasî iktidar ve tüm partiler sömürücü sınıfların çıkarlarından yanadır.

Sizler (Bezirgan) PARTİLERİ BIRAKIP BİRLEŞMEDİĞİNİZ, SENDİKA VE KÖYLÜ BİRLİKLERİ ŞEKLİNDE TEŞKİLATLANMADIĞINIZ, DİRENMEDİĞİNİZ MÜDDETÇE HİÇBİR ŞEY DEĞİŞMEYECEKTİR (1) Sömürüye karşı mücadeleye girmediğiniz sürece gün günden kötü gelecektir. (2)

İstanbul'da, Adana'da işçiler, Rize'de çay, Ordu'da Giresun'da fındık, Ege'de tütün üreticileri, Kızılcahavlu, Tire, Atalan, Göllüce, Çukurovada Akdam, Kilise. Zeynepli'nin topraksız köylüleri nasıl direndilerse, direniyorlarsa Çukurova köylüleri de öyle direnmelidir.

HAKSIZLIĞA VE SÖMÜRÜYE
KARŞI DİRENMEK
ANAYASAL HAKTIR

Çukurova'nın tarım işçiliği yapan, topraksız, az topraklı köylüleri olarak :

— ANAYASANIN, ÇALIŞAN KİŞİLERİ HAKKINDAKİ HÜKÜMLERİ YERİNE GETİRMESİ GEREKEN TARIM İŞ KANUNUN ÇIKARILMASI,

— ANAYASANIN, TOPRAKSIZ KÖYLÜYE TOPRAK VERİLMESİ HAKKINDAKİ HÜKMÜNÜN UYGULANMASI,

— BÜYÜK TOPRAK AĞALARININ GASP ETTİKLERİ TOPRAKLARINIZI GERİ ALMAK,

— İŞSİZLİĞİ VE PAHALILIĞI PROTESTO ETMEK İÇİN

HAKSIZLIĞA KARŞI BİRLEŞELİM.
BİRLİK HALİNDE DİRENELİM.
HAKLARIMIZI ALMAK İÇİN TEŞKİLÂTLANALIM. (3)

NOT : Devrimci teşkilâtlar ve mücadelende yanında olacaktır, onlarla bağ kur.

TÜRKİYE DEVRİMCİ GENÇLİK FEDERASYONU (DEV — GENÇ) KURTULUŞ GAZETESİ — ADANA İktisadî Ticarî İlimler Akademisi FİKİR KULÜBÜ — MERSİN DEVRİMCİ GENÇLİK DERNEĞİ — HATAY DEVRİMCİ GENÇLİK ÖRGÜTÜ — CEYHAN DEVRİMCİ GENÇLİK DERNEĞİ — KADİRLİ KÜLTÜR KULÜBÜ — KOZAN DEVRİMCİ GENÇLİK ÖRGÜTÜ

Sosyalist'in Notu : (1) «Tarım İşçileri, topraksız ve az topraklı köylüler» İşçi Sınıfının Partisi olmadan, «Sendika ve Köylü Birlikleri şeklinde» teşkilâtlanabilir mi ? Teşkilâtlansa bile bu neyi «değiştirecektir» ?.

(2—3) «Sömürüye karşı mücadele, Birleşelim Direnelim, Teşkilâtlanalım» güzel, hoş çağrılar. Ama, İşçi Sınıfı Partisinin yönetiminde ordulaşmak girişiminden ne haber ?.. Bunun için iş olarak (laf olarak değil) ne yapıyoruz ?..

Türk köyü

(Baştarafı 3. sayfada)

lenmezdi. Bugün ise, köyde ekonomi tabanına dayandırılmaksızın zorlama okul açılınca, hiç görülmedik suçlar köyü kaplamaktadır.)

Modern sosyalizm şöyle dursun, en ilkel sosyalizm yoluna girseydi, Devlet bugün israf ettiği üretimsiz tüketimini 100 yerine 2 oranına indirirdi. Yurttaşın sırtındaki ağır pahalı Devlet yükü 50 de 1 e düşerdi. Ve memleket 1959 yılı yurttaşın Devlete ödediği yol parasıyla gül gibi idare edilirdi.

Burada sonturlu Devletçilerimiz paniğe kapılacaklar: ya o Hükûmet konaklarına sığmayıp apartmanlara taşmış kalem odaları, yazıhaneler, masalar dolusu memur kapıkulları tâifemiz ne olurlardı? Açı açına, sokaklara mı dökülürelrdi?

Hayır. 1959 yılı genel bütçeden maaş almış bütün memurlarımız küçük bir stajla, öğretmen yapılıverselerdi (yılda 3 ay tatil ile) yetmezlerdi: 50.000 öğretmen ihtiyacını daha Katma ve Özel İdareler kadrolarında sinek avlamaktan, yahut can sıkıntısıyla yurttaşa güçlük çıkartıp betdua almaktan kurtarmak, ve yeni Kuşaklar yetiştiren Eğitimci, Öğretimel üretmen yaratıcılar durumuna sokmak elden gelirdi.

Bu rakamlar kuruntu değil. Resmî istatistikli araştırmanın kaçınılmaz sonuçları. Tekrar edelim, bugünkü geri teknik ve bilim dışı metodu ile dahi, köylümüz, sırf İlkel Sosyalizmden kalma yollarla yukarıki mücizeyi gösterecek. Bir de köylümüze, Emperyalist şirketlerin pis soyguncuları, Ortaçağ artığı tefeci-bezirgânlar yerine: yüksek Modern teknikli Sosyalist metotları soktuğumuz göz önüne getirilsin.. O zaman Türkiye'de Sosyalizm mi, yoksa Kapitalizm mi kalkınma aracı yapılmalı tartışması kendiliğinden anlamını yitirir. Türkiye'yi de, Türk köylünü ve köylüsünü de yalnız ve ancak Sosyalizm kurtarır.

(Devamı gelecek sayıda)

Finans - Kapital ve TÜRKİYE

Geçen sayımızda da haber verdiğimiz gibi, 20 Şubat 1970 Cumartesi günü İstanbul TÖS salonunda Dr. Hikmet Kıvılcımlı arkadaşımız «Finans-Kapital ve Türkiye» konulu bir konuşma yapmıştır.

Bini aşkın dinleyicinin ilgiyle izlediği ve sonunda birçok sorularla konunun daha da açılmasını sağladığı bu konuşmayı gazetemiz aynen yayınlıyacaktır.

Bu sayıda konuşmanın ilk, Finans - Kapitalin genel karakteristikleriyle ilgili kısmını sunuyoruz. Bu konferans İstanbul TÖS şubesince düzenlenmiştir.

Sevgi ve saygı değer arkadaşlarım,

Hepinizi büyük acıyla selâmlarım. Acımız nedir? 17.ci yüzyılda Batılı kefereler «Uyvar önünde, Estergon önünde Türk gibi» diye korkarlar ve titrerlerdi. Şimdi öyle bir duruma geldik ki; «Öğrenci yurdu önünde Türk gibi!» diyecek aynı Batılı Efendi gavurların kıskıs gülmelerine ve tırnaklarına tükürmelerine şahit oluyoruz. Acımız budur. Bu acı nedeniyle değerli vakitlerinizin 30 saniyesini bu acıyı protesto için susuş saniyeleri saymak istiyorum.

(Sol yumruklar havada 30 saniyelik saygı duruşu).

Neden ve niçin bu duruma düştük? Bunun tek sözcükle karşılığı; Finans - Kapitalden, oluyor. Onun için bugünkü konumuzun, sanılabildiğinden çok fazla, son yüzyılın alın yazımızı temelinden ilgilendiren bir konu olduğunu belirtmek istiyorum.

Finans — Kapital bizi bu hale getirmişse, onun içyüzünü burada elden geldiğince kısa olarak tartışmak görevimizdir. Bu tartışmaya girerken, metodolojik dedikleri tutulacak yol üzerinde iki şey söylemeden edemiyeceğim. Bu tartışmamız her şeyden önce bilim tartışması olacaktır. Bilim deyince... Sanıyorum çoğunluğunuz okur yazar tâifesiyiz, kitabiyiz: Kitapta yazılanların bir araya gelmesini bilim saymak eğilimindeyiz. Oysa kitaptaki yazılanlar eğer olaylara uyarlarsa bilimdir. Olaya uymıyan her yazı bilim dışıdır. Demek oluyor ki, biz burada bilimcil bir araştırma yaparken, kitapların yazdıklarına elbet eğileceğiz, gerekirse. Ama, esas olaylara bakacağız. Olaylara bakışın da gene tutulacak yol açısından ilginç bir yanı var. O karıştırıyor zaten zihnimizi en çok.

Olaylar varlığın içinde: hayatta ve toplumda bir sebebi netice sıralanışı içindedir. Ve bu sıralanış: hiyerarşi, mertebeler zinciri güder. Kimi olaylar temel olaylardır. Kimisi ondan sonuç olarak: ikinci derece, üçüncü derece sonuç olarak çıkar. Olaylar bir mahşerdir, gerek varlıkta gerek toplumda içinden çıkılamıyacak kaos gibi gözüken, birbirini tutmaz zannedilen bir kalabalıktır. Şu halde biz, olaylara baktığımız zaman, o koas içinde olaycığı seçmek durumundayız. Temel olayı ele almak durumundayız.

Finans-Kapital üzerinde son zamanlarda, açık olmamakla beraber, ağızdan, kulaktan bir çok eğilimlerin yanılmalarına şahit olmaktayız. Bu yanılmalar Finans - Kapitali ilk defa kimi kitaplardaki formüllerden, kimi de bazı yüzeysel olaylardan esinlenerek ele almaktan ileri geliyor kanısındayım.

Temel olay... Örneğin bir canlı hücre olmadan can diye bir şey yoktur. Biz can'ı anlamak için onun maddesine, iniyoruz. Tıpkı bunun gibi, insan beyni dediğimiz vey, yâni madde olmadan, yeryüzünde yaratıcı düşünce, yâni zekâ olayı görülmemiştir. Bilimin binlerce yıldan beri arayıp bulduğu tartışılmaz gerçek budur.

Tıpkı bunun gibi, toplumda da bir temel ilişkiler alanı biliyoruz. Bilimcil Sosyalizm yahut Tarihsel Maddecilik açısından, yâni gerçek bilim açısından temel olaylar daima ekonomik olaylardır. Ekonomik olaylar nedir? Orada da bir hiyerarşi vardır. Ekonomik olay, biliyoruz: Üretim (yâni yoktan var etmek) ekonomik olaydır. Üleşim: var edilen değerlerin insanlar arasında paylaşımıdır. Dağıtım: o paylaşılan değerlerin toplum içinde yayılışıdır. En sonunda da tüketim gelir. Bunlar da ekonomik olaylardır.

Bu dördü içinde dahi, biliyoruz ki, bir hiyerarşi vardır ve temel olan üretimdir. Eğer bir ekonomik olayın üretim açısından karakteristiği kavranılmazsa, mutlaka yanılma şansı çoğalır. Hepimizin bildiği gibi üretilmiş bir şey, bir nesne ortada yoksa; ne paylaşılacak nesne vardır, ne üleşilecek, ne tüketilecek hiçbir şey yoktur. Mecburuz üretimi ilkin gözönünde tutmaya. (

Finans - Kapital dediğimiz zaman da, bunun özellikle üretimdeki karakteristiği ana karakterdir. Finans-Kapitalin lûgat, sözcük anlamı... Finans: eskiden Mali Maliye derdik. Bugün, bazı arkadaşlar halk anlamaz belki bunu diyorlar. İsterseniz, tam çevirisini yapmak gerekirse: Parababası demek mümkündür. Finans - demek parababası demektir. Kapital de, bildiğiniz gibi, ücretli işgücünü satın alıp ondan artı-değer çıkaran bir kurumdur, diyelim. Demek oluyor ki, Finans-Kapital dedik mi: Kapitalin parababaları elinde, parababaları kapitali haline gelişi oluyor.

Ama nasıl parababaları? Modern toplumda, 20.ci yüzyılla birlikte başlamış bir parababalığı karakteristiği vardır. Kapitalizmin son şekli, hattâ yatalak, cançekişen şekli diye de târifi vardır Finans-Kapitalin. Bunun nasıl geliştiğini bize üretim ilişkileri belirtir.

Kapitalizm 19.cu yüzyılın sonuna kadar bildiğiniz gibi serbest rekabetçiydi: yâni vur vuranın, tut tutanın... Her kapitalist öteki kapitalistin ayağına karpuz kabuğu koyup onu yıkmak, kapitalini şu veya bu yolla ele geçirmek, tabii küçükburjuvaları (köylüleri, esnafları) büsbütün tarumar etmek, onların kapitalciklerini ele geçirmek suretiyle işliyordu. Buna kapital birikişi diyoruz.

Bu birikiş 19.cu yüzyılın sonuna kadar, hep bildiğiniz gibi, ben tekrarlamış oluyorum, karıştırılmasın diye: 19.cu yüzyılın sonuna kadar serbest rekabetti. Yâni kapitalist olmak şartiyle herkes herkesi, bütün kapitalistler birbirlerini çelmeleyip devirerek kendi sermayesini, özel sermayesini arttırırdı.

Bunun sonucu olarak ilkin küçük, cılız kapitaller iflâs ettiler. Ve bunların değerleri, yavaş yavaş konsantrasyon dediğimiz biçimde bir araya gelip yoğunlaştı. Sonra bu konsantrasyon yapmış kapitaller de daha geniş ölçüde, daha yüksekliğine birleştiler: Santralizasyon yaptılar yâni... Böylece, kapital serbest rekabet kavgasıyla bir yandan kendisi büyürken, sahipleri gittikçe küçüldü, ve konsantre oldu, santralize oldu.

O hale geldi ki, en sonunda, santralizasyon tekelciliğe kadar vardı. Yâni kapitalistler serbest rekabetçiyken, sermayeleri muazzam ölçüde büyüyerek sayıları azaldıkça: aralarında birbirlerini yememek için bir takım anlaşmalar olanarak haline geldi. Hattâ klâsik bilimde bir rakam da söyleniyor, yani pekiştirilmiş bulunuyor: Herhangi bir üretim dalında 20 kadar kodaman kapitalist işletme kaldı mı, 20 kapitalist kendiliğinden, başkasının kışkırtmasına gerek olmaksızın bir tekel kurarlar. Aralarında herhangi bir gazinoda buluşurlar, yahut onların meşhur klüpleri vardır, oraya giderler: Sen üretimini ne yapıyorsun, ben böyle yapıyorum, der ve fiili tekellerini kurarlar.

Binaenaleyh, aşağı yukarı demek, herhangi bir ülkede monopol dedikleri tekel kapitalizmde var mıdır, yok mudur diye bakıp anlamak istedik mi, oradaki belirli üretim dallarında en kodaman, o dala egemen olacak kadar üretim yapan kapitalistlerin 20 ye kadar inip inmediğine bakmak bize bir fikir verebilir. İnmişse, orada tekel kurulmuştur. aKpitalistler budala değiller artık. 20 kişi kalmışız, belki 10 kalırız, ama birbirimizi yersek, 1 kalırsak ne olacak? Alaşağı da ediliriz. Artık tehdit haline gelir, tehlike haline gelir. İster istemez, yâni şeylerin gidişiyle serbest rekabet kalkar kapitalistler arasında: Tekelcilik başlar.

İşte bu tekelci kapitalistler her ülkede kendi dallarına olduğu gibi ülkenin çeşitli ekonomi alanlarına ve ekonomi temelinin üstündeki bütün üst yapıya: Hukuk ilişkilerine, Politika ilişkilerine, Kültür ilişkilerine, Devlet ilişkilerine, hattâ Din ilişkilerine (bizde olduğu gibi) yavaş yavaş kolayca el atmanın yolunu ararlar ve bulurlar.

İşte uluslararası ölçüde tekelci sermayeden kaynak alan bu durumun kişilerine, tekelci kapitalistlerin topuna birden, her ülkede: Oligarşi derler, yahut Plütokrasi derler. Plütos: Zengin, Kras: Egemen olmak.. Zenginlerin tahakkümü anlamına gelir. Plütokratlar teşekkül eder. Kapital tekelleşti mi, kapitalin sahipleri o memlekette bir avuç tahakküm yapan zengin haline gelirler.

Ve tabii bu zenginler, yalnız ekonomiye tahakküm etmekle kalmazlar. Memleketin bütün üstyapı ilişkilerine de tırnaklarını, pençelerini uzatabilirler. Ve uzattıkları için de orada tahakkümlerini yürütürler. Onun için, azınlığın tahakkümü anlamında bunlara Oligarklar da denir.

Demek oluyor ki üretimde tekelin, monopolun, tekelci kapitalin teşekkülü Finans - Kapitalin temelidir. Bu temel üzerinde bir o ülkenin iç ilişkilerinde gelişim başlar. Bu gelişimin birinci basamağı Plütokrasinin ve Oligarşinin o memlekete egemen olmasıdır. Bu egemenlik ikinci bir netice, daha doğrusu ikinci kategori bir sonuç daha verir. Bu sonuç da, asalak ve gerici Oligarklar ve Plütokratlar sisteminin doğması biçiminde olur.

Tekelci kapitalistler: Oligarklar ve Plütokratlar kendi için, gidip artık üretimle uğraşmazlar. Biliyorsunuz. Büyük fabrikaların, büyük şirketlerin gidin içine: Kapitalisti nerede? Yoktur ortada. Müdür vardır, İdare Heyeti vardır, hatta İdare Meclisleri vardır. Kapitalist meydanda bile yoktur. Hatta kapitaliste gitseniz, senin kapital nerde işliyor deseniz: Bana ne der. ben falan şeye verdim, o benim sermayemi kullanıyor. Onun ilgilendiği: Zaman zaman o yatırılmış büyük kapitalinin nasıl gelirse gelsin. Uşakları, ona sağladığı gelirdi. Neden, hizmetçileri, memurları, adamları, ajanları.. Onlar hiç zahmetsiz sen otur köşende, biz sana getireceğiz, derler.

İşte bu asalak tip haline gelir bu yoldan tekelci kapitalist. Ve tabii asalaklığı ilerledikçe göze çarpar: Yahut bu adam oturuyor, hiç bir fonksiyonu yok. 19'cu yüzyılda iyi kötü kapitalist dediğimiz bir girişkin adamdı. Gider, taştan su çıkarır, bir takım ileri adımlar atar, memlekette bir sanayi kalkınmasında hızlı gelişim sağlar, falan.. Bir görevi vardı. 20'ci yüzyılda kapitalist meydanda yok, ama kapitalistin tehakkümü ve hazır yeyiciliği var.

Binaenaleyh, nedir bu hal diye devrimci tepkiler belirir. Buna karşı, bu devrimci tepkileri, yâni bu haksız tehakküm sistemine karşı halk içinde, çalışan yığınlar içinde doğan tepkileri bastırmak için Plütokratlar ve Oligarklar ister istemez, kendiliğinden gerici, yâni ilerici, devrimci hareketi geri alacak tedbirler ararlar.

Bir üçüncü basamağı vardır tekelci kapitalizmin bir ülke içinde. O basamak da Finans-kapital çağının kritik bir çağ, bunalımlar çağı oluşu ve bir geçit çağı oluşu biçiminde gözükür. Bunalımlar deyince, biliyoruz, en başta her gün önümüze çıkan ekonomik krizler gelir. Yahut ekonomik krizlerin çözülmeyişinden, ekonomik krizlerin sonucu siyasi krizler başlar. Bunların başında harpler gelir, savaşlar gelir. Ekonomik durumu çözümliyemiyen kapitaller, her ülkenin kapitalisti öteki ülkeyi talan edip bu işi biraz daha sürdürmenin yolunu arar. Bu savaştır.

Tabii, biliyoruz hepimiz örneklerini: Krizler, savaşlar birbirini kovalarken insanlık tapayı atar ve kapitalist düzeni alaşağı eder yer yer. Onun yerine yeni bir sisteme geçilir. Birinci Cihan Savaşından sonraki devrimleri biliyorsunuz. İkinci Cihan Savaşından sonraki devrimleri gene biliyorsunuz.

İşte bu açıdan tekelci kapitalizmin, Finans - Kapitalin bir ülke ölçüsünde, — ve tabii dünya ölçüsünde, — ama daha çok o ülkenin iç ilişkileri ve çelişkileri için başlıca karakteristiği bunlardır.

Ondan sonra gene aynı Finans - Kapitalin öteki devletlerle, dış ülke ilişkilerinde bir takım kaçınılmaz gelişimleri vardır. Bunların başında sermaye ihracı gelir.

Türkiye'de Finans - Kapitali inkâr etmiye çalışanların en çok uğraştıkları bu: Sermaye ihracı meselesi var mı, yok mu diye birşey. Oysa, söylediğim gibi, sermaye ihracı: Üretim olayının ikinci basamağıdır, memleket içi değil, memleket dışı basamağıdır.

Bütün tekelci kapitalist devletler kendi üretimlerini ayakta tutabilmek için halkına veremediği malları, satamadığı malları, — çünkü daima sömürüldüğü için bütün malları halk satın alıp tüketemez,— bu malları dışarıdaki pazarlara satar. Ama kapitalist memleketler hepsi birbirinden kocaman Finans - Kapital canavarı haline geldi mi, ister istemez mal ihracına karşı gümrükleri yükseltirler, birbirlerinin gümrüklerini karşılarına alırlar. O karşılıklı gümrük yükseltmesi sonucu, gümrükten mal geçiremeyince Paranın kokusu yoktur sözüyle anlaşılacağı gibi, para aktarmıya başlarlar. Sermaye ihracı yaparlar.

Gene ikinci nokta, bu sermaye ihraçları yollu gittikleri ülkelerde nüfuz bölgeleri kurarlar. Yâni içine işledikleri bölgeleri: Şurası senin, burası benim diye dünyayı paylaşırlar. Ve aralarında harp patlayıncaya kadar böyle kendi sınırlarını birbirlerine tanıtan anlaşmalar yaparlar.

Bu anlaşmaların da bir haddi vardır, bildiğiniz gibi. Şimdiye kadar gördüğümüze göre, 20.ci yüzyılın başında Finans-Kapital gelişti ve 14 yıl sonra, 1914 Emperyalist Evren Savaşı, yâni Birinci Emperyalist Evren Savaşı patladı. O bitti. Arkasından krizler, patırtılar. 1938 - 39 yılında bir de baktık İkinci Emperyalist Evren Savaşı patlak verdi. Böylece 20-30 senede bir, âdeta bir hastalığın nöbeti gibi, emperyalist savaşlarla insanlık karşılaşıyor.

Şimdi, bu özetlediğimiz karakteristiğiyle Finans - Kapital dediğimizin ne olduğu alahatik biçimde anlaşılıyor.

Gelecek sayıda:
TÜRKİYE'DE FİNANS-KAPİTAL GELİŞİMİ

Modern Firavunlar Piramidi.

Şirket Kazığı - Sendika Dolabı

Türkiye petrol üretiminin ve dağıtımının yüzde 70'ini elinde tutan British Petrol, Mobil Oil, Shell Şirketleri ile Petrol — İş Sendikasının cilveleşmeleri 5 şubatta greve dönüşüverdi.

Petrol — İş, yerli-yabancı sermayenin bir milyon Türkiye işçisine vurduğu demir boyunduruk Türk — İş'e bağlı bir sendikadır. Bu sendikanın başkanı İ. Topkar ise, Ankara'nın Kızılcahamam'ında cızırtılı sesler çıkaran kuartetin (dörtler) önemli kişilerinden biridir. «Türk — İş partiler üstü politikadan ayrılıp eyleme geçmeli»... «Türk — İş sırça köşkte seyircilik yapmamalı»... «Marxist proleter ihtilâli gelir ha...» gibi cevherler yumurtlıyan dörtler, fikirlerinde israr edince toplantının havası bozulmuştu. «Tencere kapın kara - seninki benden kara»... «Aman bunları konuşmıyalım sizde bu raporu geri alınız»... Tartışmalarından sonra dörtler raporu geri almıştı.

İşçi sınıfını satmanın zorlaştığını, gerek hızla artan pahalılık, gerekse işçi sınıfının uyanması karşısında : Finans Kapitalin dikkatli olması gerektiğini, dilinden düşürmiyen Petrol — İş'in sarı sözleşme tekliflerini üç yabancı şirket beğenmedi. Sağından solundan kırpalım; dedi. Conunda, sarı sendika -işveren cilveleşmeleri greve dönüştü. 6 Şubat: Bakanlar Kurulu aKrarı bir çuval inciri berbat etti!

«GREV MİLLİ GÜVENLİĞİ BOZUCU NİTELİKTE»

British Petrol, Mobil Oil, Shell Şirketleri Türkiye Cumhuriyetinin milli güvenliğini elinde mi tutuyormuş ?

Bir şaşkın telâş alır şirketleri ve etraflarındaki zevatı. (Teşhir mi olduk acaba?)

6 Şubat: Türk — İş Genel Sekreteri zevahiri kurtarmaya kalktı. «Hükümetin aldığı erteleme kararı ülkemiz gerçeklerine uymaması bir yana, onur kırıcı ve endişe vericidir. Çünkü grev memleketin milli güvenliğini tehlikeye düşürücü görüldüğü için ertelenmektedir. Hükümetin kararına göre memleketin milli güvenliği yabancı petrol şirketlerinin elinde bulunmaktadır. Biz bu görüşe katiyetle katılmıyoruz.»

Şimdi, Türk — İş, yabancı petrol şirketleri arasında Enerji Bakanı aracılığıyla ortalığı temizleme görüşmeleri sürmektedir.

Yerli yabancı Finans - Kapitalin siyasi ve ekonomik sancıları Türk — İş içinde de yansımaktadır. Türk — İş içindeki bu debelenmeler işçi sınıfının devrimci mücadelesi kızıştıkça artacak ve gerçek yüzü işçi sınıfı tarafından teşhir edilecektir.

İŞÇİ GÖNÜLLÜSÜ

Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın çıkan kitapları..

Tarihsel Maddecilik Yayınları

TARİHİ — DEVRİM — SOSYALİZM 12,5 TL.
TÜRKİYEDE KAPİTALİZM 7,5 TL.
İLKEL SOSYALİZMDEN KAPİTALİZME 4 TL.
BİLİMSEL SOSYALİZMİN DOĞUŞU (Marx — Engels Çağı) 8 TL.
HALK SAVAŞININ PLÂNLARI 7,5 TL.
DEVRİM ZORLAMASI DEMOKRATİK ZORLATMA 7,5 TL.
ANARŞİ YOK, BÜYÜK DERLENİŞ 100 kuruş
UYARMAK İÇİN UYANMALI UYANMAK İÇİN UYARMALI 5 TL.
MARKX — ENGELS (Hayatları) 4 TL.

ANT Yayınları
27 MAYIS VE YÖN HAREKETİNİN SINIFSAL AÇIDAN ELEŞTİRİSİ 12,5 TL.

Ararat Yayınları
METAFİZİK SOSYOLOJİ ELEŞTİRİLERİ 7,5 TL.

Ekim Yayınları
TOPLUM BİÇİMLERİNİN GELİŞİMİ (Tarih Tezi) 12,5 TL.

GENEL DAĞITIM: GE-DA — İSTANBUL

Sosyalist
DÜŞÜNCE ve DAVRANIŞ GAZETESİ

Sahibi ve Başyazarı: Dr. Hikmet Kıvılcımlı
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Hidayet Kaya
İdare Yeri: Lâleli Cad. Çelikpalas Apt. 1/3 - İST.
Ankara Bürosu: Sümer Sokak, Venüs Apt. Daire 13. Demirtepe — Ankara
Abone şartları : Yıllık : 50 TL.
6 Aylık : 25 TL.
3 Aylık : 12,5 TL.
Baskı : Vatan Matbaası

Sosyalist
DÜŞÜNCE ve DAVRANIŞ BİRBİRİNDEN AYRILMAZ

OTO KRİTİK

Haçlı saldırılarına karşı ne yapmalı ?

Finans - Kapital, her gün sinsice üç beş devrimciyi avlatmakla yetinmiyor artık. Düzenli birlikler tarafından yürütülen, plânlı, açık ve genel (toptan «temizlik» hedefini güden) saldırılara geçti. Dün Ortadoğu, Siyasal Bilgiler, bugün Hacettepe, yarın kimbilir nere ? Olayları anlatmanın, yorumlamanın ; kimlerin yaptırdığı, kimlerin yaptığı üstünde durmanın anlamı kalmadı artık. Herşey apaçık ortada, işte, Finans - Kapital Devletinin radyosu söylüyor : «Saldırıya POLİSİN yanında BAZI TOPLULUKLAR (?) da katıldı.» İşte Bab-ı Âli gazetesi yazıyor : «Silâhlı saldırıya girişen POLİSLER, yakaladıkları öğrencileri olay yerinde biriken BİNLERCE KİŞİLİK BAZI SİVİLLERE (?) dövdürmüşlerdir. (Demek : Finans - Kapital diktatörlüğünün, yalnızca Ankara'da, resmî işgal kuvvetlerinin dışında, binlerce kişilik çete birlikleri var.) Olay yerindeki İZLENİMLERDEN (sevsinler böyle izlemi) anlaşıldığına göre : Polisler, yakaladıkları öğrencilerin BAZI SİVİLLER tarafından dövülmesini daha önceden plânlamışlar. Bunlardan bir kısmı BİR KIZ ÖĞRENCİYİ FECİ ŞEKİLDE DÖVEREK LİNÇ ETMEK istemişlerdir. Gazetecilerden Ali Doruk, Özgen Acar, Yaşar Uçar BAZI SİVİLLER tarafından feci şekilde dövülmüştür. Bir Hava Harp Okulu öğrencisinin sırtına sopalarla vurulmuş, öğrenci linç edilmekten zor kurtulmuştur.» (Cumhuriyet, 20—Şubat)

Haçlıların kurşun yağmuruna karşı çıplak el, açık göğüsle çıkma yiğitliğini kim küçümsiyebilir ? Ama görüyorsunuz : Akıl silâhından, BİLİMDEN ve BİLİNÇTEN soyulmuş kör yiğitlik yalnız başına para etmiyor. İşçi Sınıfının en gözüpek militanları pisi - pisine kırılıyor. Herbiri yüz Finans - Kapital çakalına değişilmiyecek nice kurban verdik. Gelin, yakıcı gerçeğe gözümüzü kırpmadan bakmaya cesaret edelim : bu tarz savaş, İşçi Sınıfı Aklına, Bilimine ve Bilincine uymuyor.

Evet, Haçlı saldırılarına karşı ne yapmalı ?

Önce şu çıplak durum çivi gibi beyinlere çakılsın : Kurşun yağmuruna karşı, çıplak göğüsle çıkan devrimci gençliğin yanında kimler vardı ? Hiç kimse! İşçiler yoktu, yoksul köylüler yoktu, küçükburjuva radikalleri yoktu, sırf adlarını sıralasan sayfalar dolduracak devrimci kuruluşlar yoktu. Ama bu yoklar kulesinin tabanında da tepesinde de bir acı gerçek oturuyor : İŞÇİ SINIFININ İKTİDAR SAVAŞI VERECEK PARTİSİ YOK! Hep söylenir, tekrar söylenir, tekrar tekrar söylenir : İşçi Sınıfı sosyalistse her şeydir, sosyalist değilse hiçbir şey! Ve İşçi Sınıfını ancak ve ancak onun partisi sosyalist yapabilir. Öyleyse, ne yapsın İşçi Sınıfı. Gençliğin yanında nasıl varolsun ? Gene durmadan yazılır, çizilir, söylenir : Yoksul köylülüğü ancak ve ancak İşçi Sınıfı Partisi ordulaştırabilir. Öyleyse ne yapsın yoksul köylülerimiz, Gençliğin yanında nasıl yer alsın ? Kılkuyruk küçükburjuva kuruluşlarının Partisiz nasıl güdüleceği üstünde hiç durmayalım. Onlar küçükburjuva hamamlarının namusunu bile kurtaramaz oldular artık.

Dişine tırnağına kadar silâhlı Finans - Kapitalistler ve Tefeci Bezirganlar : CIA'sıyla, MİT'iyle, İT'iyle TOPLU Polisiyle yetinmeyip binlerce kişilik çeteler düzerken biz hâlâ eli bağrında, gözü burnunda bekliyecek miyiz ? Hâlâ ölülerimizin sıcak kanları üstüne utanmadan aczin gözyaşlarını mı dökeceğiz ? Bunca acıdan ağrıdan, bunca tulûattan sonra : hâlâ İşçi Sınıfı Partisini örmeğe girişecek CESARET yokmu bizde ? Yoksa H. Kıvılcımlı'nın deyimi ile «ZATEN BİZ YOKUZ» diyelim de olup bitsin.

Finans - Kapitalin Haçlı Seferlerine karşı ne mi yapmalı ? Saniye sektirmeden, İşçi Sınıfının - yenmez yutulmaz demirleplebi - Partisini örmeye girişmeli. Nasıl mı ? Yüz kere söylendi, yazıldı; somutça, duruca ÇAĞRISI yapıldı. Köyde, kentte, her yerde : Devrimci Derleniş Komiteleri kurulsun, dendi. (Bu iş için üç militanın bir araya gelmesi bile yeter.) Devrimci Derleniş Komitelerine Halk Uyanış Güçleri örgütlenmesi önerildi. Asgarinin de asgarisinde Demokratik - Merkeziyetçiliği sağlamak için, şimdilik (Derleniş Komiteleri elbirliği ile Merkezi Derleniş Komitesini gerçekleştirene dek) Sosyalist Gazetesi'nin «ortak bağ noktası» olarak lütfen kabul buyurulması rica edildi. Diyalektik, konunun ancak bu kadar şemalaştırılmasına izin verebilirdi, Hâlâ, İşçi Sınıfı Partisinin tasarısını İşhanı projesi gibi bir şey sananlar va Mimarlar Odası'na başvursun; belediyeden de bir ruhsat çıkartmayı unutmasın.

Meselenin bir başka yanı daha var : İşçi Sınıfı Partisine demirleplebi olabilecek kırattaki (nitelikteki) militanların büyük çoğunluğu Tarikat - Yuvar bataklıklarında debeleniyor. Tarikat - Yuvar Şeyhleri, Mollaları, Efeleri; kollardan, bacaklardan, her çeşit küçükburjuvaca eğilimlerden sımsıkı tutmuşlar; durmadan çekip asılıyorlar. Militanlar, Şeyhlerin, Mollaların ve Efelerin yağlı kazığını yedikçe, Finans - Kapitalin zağlı kurşunu üstüne koşuşuyor. Olmadı; karasevdalı aşıklar gibi, vurup sazı omuza yuvar yuvar dolanıyor. Dolaşacak yuvar (daha doğrusu, deveyi yardan atan bir tutam umut—otu bile) kalmayıncaya bütün dağlara küsüp köşesinde büzülüyor, ya «Belli Talim — Terbiyesine» güvenerekten, «özümüz öz yuvarı için» başlıyor sallanıp yuvarlanmaya!

«Baş Kurtarmak — Baş Yemek» » üstüne Türkiye İşçi Sınıfı ile Sosyalizm Kalpazanları arasındaki savaş yeni değil. Eskisinin bazı bölümlerini Gazetemiz yayınlamıya başladı. Yenisi, Hikmet Kıvılcımlı tarafından, dört kitapta ve bir çok makalelerde verildi. Daha da durulup işlenecek. Onun için, bu seferlik kestirmeden gidelim.

ABAcı Hacıvatlar altı kaval, üstü canbazhane kıçı kırık bir partiyi saltanatlarına «Garanti Bankası» sandılar. Parti — Megalomanyaklığını TEZLEŞTİRDİLER. MDDci Karagözler, partisizler sömürücünü «ömür boyunca aylık gelir» bellediler. Partisizlik — Megalomanyaklığını ANTİTEZLEŞTİRDİLER. Berikiler belirsiz TİP'leri ile, ötekiler BELLİ TİP sizlikleriyle İşçi Sınıfı Militanlarını TOP yapıp oynadılar. Hacıvatbaşı, 50 yıllık Türkiye Solunu yok saydı. Karagözbaşı, 50 yıllık Türkiye Solunu ninesinin peri masalına çevirdi. Oysa; 50 yılın bir yakası baştanbaşa ihanet, döneklik ve satılmışlık kuburu gibi. Öte yakası : Her çeşit nankörlüğe, her çeşit ikiyüzlülüğe ve rezilliğe, her çeşit zulüm ve zılgıda karşı dişle, tırnakla santim santim kazılıp hazırlanmış, gelecek kuşaklar için BİLİM ve TEORİCE dayanıp döşenmiş İşçi Sınıfı İstih-

(Devamı 5. sayfada)